

Núm. 132

LLOBREGÓS

informatiu

AGOST 2025

CONSELL DE REDACCIÓ

Antònia Balagué, Maria Garganté,
Jordi Llauredó, Maria Morros, Toni Padullés,
Sílvia Peribáñez, Neus Soler, Ramon Torné,
Adrià Torres, Josep Verdés,
Daniel Vidal, Rosa Vila.
Coordina: Fermí Manteca

COL-LABORADORS HABITUALS

Gerard Albà, Núria Bagà, Roger Besora,
Anna Cantacorps, Adrià Castellà, Montse
Miquel, Antoni Montroig, Vanesa Pérez, Toni
Pinós, Jordi Prat, Josep M. Rius, Josep A.
Vilalta, Sergi Torrecasana, Jordi Vilagut.

COL-LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Rosa Bagà, David Espuña, Carme Grau,
Mohammed El Madani, Ferran Miquel,
Àngela Pujol, Cristina Querol, Dolors Simon,
Maria Teresa.

DISSENY I MAQUETACIÓ

Joan Sala Miramunt
hola@joansalam.com
T. 664549131

SUBSCRIPCIONS I PUBLICITAT

Ramon Torné - T. 973 473 265

IMPRESSIÓ

Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 600 exemplars

Dipòsit legal: L 798-2003

Subscripció anual: 16,00 Euros

A l'estranger: Consultar preus

Número solt: 3,00 Euros

EDITA

Associació del Patrimoni Artístic i Cultural
de Torà (ÀPACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ
T. 649 352 877
apact@apactora.org

www.llobregos.info
info@llobregos.info

Número 132 - agost - setembre 2025
Revista bimestral d'informació i opinió.

LLOBREGÓS INFORMATIU no es fa
responsable ni subscriu necessàriament
les opinions expressades pels autors dels
articles publicats.

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor.

EDITORIAL

En molts dels nostres pobles se celebra un dia dedicat a la gent gran. En aquesta edició ens en fem ressò. Alguns ja fa molts anys que ho fan, d'altres s'hi van afegint en una diada que vol retre homenatge als avis amb diverses activitats, com ara concerts, balls, exposicions... i totes acaben amb un dinar de germanor que aglutina gent gran i les seves famílies. És un acte de respecte i homenatge a les persones que han gaudit de la vida, amb tot el que això significa, i han arribat a una edat madura de jubilació.

Llàstima que només sigui un dia, perquè moltes vegades els nostres padrins es veuen apartats, invisibles i en algunes ocasions oblidats en residències i amb les xacres ocasionades per malalties o un deteriorament progressiu. Encara falten accions efectives per part de les administracions, unes pensions de viduitat dignes, un reconeixement de les tasques domèstiques que, sobretot per les dones, havia estat l'única manera de contribuir a la marxa de la societat i no són reconegudes de cara a percebre una pensió ben merescuda. O solucions a la bretxa digital, com apunta un dels nostres col·laboradors en aquesta mateixa revista. També són les primeres a patir pel despoblament rural i la manca de serveis.

Amb tot, benvingudes siguin les jornades dedicades a la gent gran, que al mateix temps haurien de ser reivindicatives dels seus drets.

Gaudiu de la lectura aquest estiu, guardeu-vos de les calorades, protegiu-vos del foc i les tempestes i celebren com cal les festes majors que s'acosten.

MEMBRE DE:

(≡) ACPC
Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

AMB EL SUPORT DE:

Diputació de Lleida
La força dels municipis

**INSTITUT
ESTUDIS
ILERDENCs**

 Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

COBERTA

La convulsió meteorològica de les primeres setmanes d'estiu ens fa pensar de manera inevitable en la força dels elements i de com totes les nostres ínfulas, pretensions i preocupacions prenen sovint un caràcter ben ridícul.

La incapacitat de controlar el foc o l'aigua quan es desfermen, furiosos, ens remet al terratrèmol (més el que avui en diem un "tsunami") que va patir la ciutat de Lisboa l'1 de novembre de 1755, que va suposar la mort de desenes de milers de persones i un impacte que va arribar fins i tot a Catalunya, on es va obrir una esquerda a la muntanya de Montserrat que donaria origen a la Font de la Puda. Voltaire glosa els efectes del terratrèmol de Lisboa al seu cèlebre *Candide*, amb l'objectiu d'impugnar la creença que qualsevol malvestat "natural" fos un càstig diví.

Si parlem de la causa dels nostres focs, de "natural" en tenen poca cosa, siguin per intencionats amb mala fe, per un cablejat elèctric en mal estat o per alguna espurna derivada de feines amb maquinària del camp. Però això no vol dir que haguem de culpar-ne la pagesia, com alguns desinformatos s'apressen sempre a fer des de ciutat o despatxos. La pagesia és la principal damnificada d'aquestes calamitats, amb una feina reduïda a la de "tractoristes buròcrates" sense recursos per gestionar la massa forestal i l'aprofitament del bosc, que roman així cada vegada més abandonat. I així mateix, també l'abandonament de l'estat de les línies elèctriques en racons de país que no són un viver de vots és prou evident.

En qualsevol cas, la natura -tan generosa amb els nostres conreus i flora aquest any-, de tant en tant s'exclama i s'enfada. Massa intents de desafiar-la, massa supèrbia, massa oblidar qui som i qui ens alimenta.

Text: Maria Garganté

Disseny i muntatge: David Espuña

Índex

EDITORIAL	2
COBERTA	3
NOTICIARI	5
ESPORTS	22
DE LA VALL	26
LES VEUS DE LA VALL	37
NO EM FEU CAS	37
CINEMA	38
LA VALL DE FOREST	39
NEURONES I LLIMONES	40
TECNOLOGIA	42
LA TALAIA	43
PEL BROC GROS	44
PSICOLOGIA FAMILIAR	46
PEDAGOGIA	47
EL MONÒLEG ÉS COSA DE DOS	48
EL SECRET DE LES PARAULES	50
LA CUINA DEL LLOBREGÓS	51
PASSATEMPS	54
FOTO PER RECORDAR	58

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Sevi's Fusters

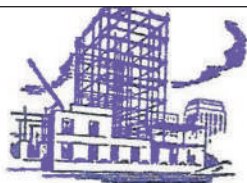
- Portes - Parquets
- Finestres - Guines
- Armariis - Mobiliari

673 419 662

Torà - 25750, Lleida

Manuel Gallego

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ
Tel. 973 473 547 consangil@telefonica.net

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon I' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)
Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18
e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

CAL MAS
DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

Connecta amb la Vida

**RETIRS IOGA
OSTEOPATIA**

CAL GARRIGA
PRADES DE LA MOLSOSA

Més info: 664 735 137
@osteo_ioga @ariadnaciivil

OLIVIA CIVIL
OSTEOPATIA · IOGA

OSTEOPATIA
TERÀPIA ENERGÈTICA
RETIRS · TALLERS

Prades de la Molsosa

Info i reserves: 664 735 137
osteo-ioga.com
@osteo_ioga

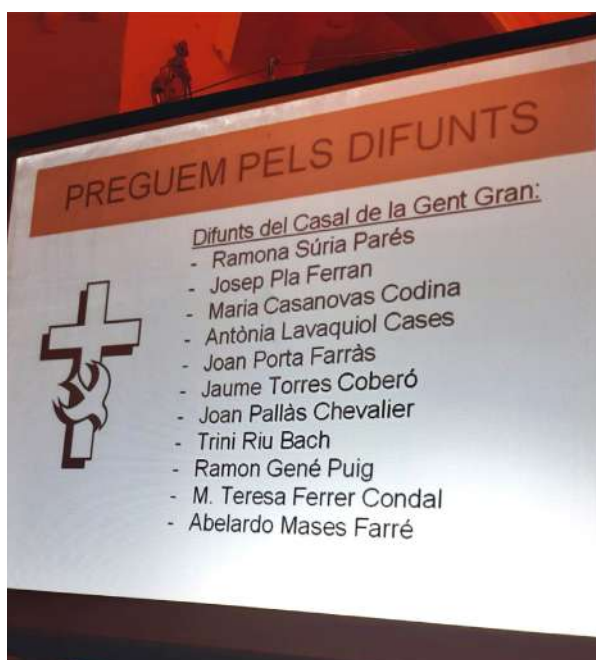
REVETLLA DE SANT JOAN A VICFRED

Grans i petits es van reunir per celebrar la revetlla sense fogueres

Josep Verdés. - Com marca la tradició, els veïns de Vicfred van celebrar, al Local Social del poble i al voltant d'una taula, la festa de les festes, la revetlla de Sant Joan. Enguany, per precaució i com que tot va molt sec, no es va encendre cap foguera, per si de cas. I tothom a sopar, i aquest any entre grans i petits al voltant d'una trentena. Per començar, uns bons entrepans i per postres la boníssima coca de Sant Joan plena de crema, de fruita confitada i de pinyons. I tot seguit una bona tertúlia i a tirar quatre petards per animar la festa. És una celebració molt arrelada a casa nostra i que fa poble. En acabar, tot recollit i fins la propera edició, si Déu vol.

TORA: LA GENT GRAN EN EL RECORD

A la pantalla que il·lustra cada part de la missa, van aparèixer els noms de les persones recordades

Redacció. - El passat dia 1 de juny, coincidint amb la celebració del Dia de la Gent Gran, una seixantena de persones es va reunir per recordar els socis del Casal que han mort durant els últims 12 mesos. Va ser a l'església parroquial de Sant Gil que a la missa del diumenge es va pregar i recordar les persones que han deixat la seva empremta al poble de Torà i ja no hi són. És una tradició de molts anys que es fa aquesta celebració, en el que abans se'n deia "dia del soci", i es tenen presents els que han marxat recentment. Tant les pregàries, com la reflexió van girar entorn de la importància de la vida i de saber respectar i aprendre de les persones grans.

PRESENTACIÓ DE LLIBRE A TORÀ

Jordi Vilagut i Fermí Manteca van dialogar sobre el llibre "La clau del cargol"

Ramon Torné. - El dia 31 de maig va tenir lloc al Casal de la Gent Gran de Torà la presentació del llibre "La clau del cargol" a càrrec del seu autor, el periodista i escriptor Jordi Vilagut. L'acte fou presentat per Fermí Manteca, qui va ressaltar la trajectòria com a escriptor de Vilagut, amb vuit llibres publicats, i els lligams amb Torà, d'on era fill el seu pare i també el seu avi que en fou alcalde. Va destacar igualment les col·laboracions que fa amb la nostra revista "Llobregós".

La novel·la presentada va quedar finalista del Premi Josep Pla del 2023 i segons l'autor tanca la trilogia que va iniciar el 2014 amb SE7 i va continuar el 2019 amb 7NOU8. La història transcorre per la Catalunya Central i en bona part per pobles de la vall del Llobregós, i el lector ha d'anar descobrint els enigmes que se li plantegen al protagonista.

INFORMACIÓ DE LA TORRE D'IVORRA

L'arquitecte Adell va exposar amb claredat els detalls de la restauració de la Torre

Redacció. - El dia 13 de juny va tenir lloc una reunió informativa a Ivorra a càrrec de l'arquitecte Joan-Albert Adell Gisbert. Aquesta trobada tenia com a finalitat explicar als veïns i veïnes del poble el procés que s'està seguint en la restauració de l'anomenada Torre del Moro. Durant la sessió, l'arquitecte va presentar primer els treballs realitzats durant la primera fase ja acabada, consistents en l'eliminació dels elements afegits erròniament i el sanejament de l'estructura del monument per poder determinar com afrontar la segona fase. Igualment va explicar els detalls del projecte, així com els objectius i les expectatives que es tenen respecte a aquesta obra patrimonial. Els assistents van poder participar per aclarir dubtes i expressar les seves inquietuds sobre el procés de restauració.

XXVII TROBADA DE PUNTAIRES A SANAÜJA

Durant la trobada es fa una exhibició en la que els participants elaboren punta de coixí. (M. Carme Alsedà Codina)

Toni Padullés Rius.- L'escola de puntaires de Sanaüja va organitzar, el passat 18 de maig, la XXVII trobada de puntaires de Catalunya. Com cada any, arriben participants de diferents punts del territori i aprofiten per fer una exhibició de l'art de la punta de coixí. Durant l'acte també hi ha la possibilitat de comprar tot el material necessari per fer les puntes, fils de diferents tipologies i els clàssics boixets.

L'escola de puntaires està formada per 25 membres que es troben dos cops per setmana per aprendre'n i compartir projectes. Tot plegat es pot fer gràcies al suport de l'Ajuntament de Sanaüja, la Diputació de Lleida, l'entitat bonÀrea i diversos comerços de Sanaüja i Guissona. Aquesta trobada ja s'ha fet un lloc destacat en el calendari anual de la gent interessada en aquesta activitat creativa.

A CALONGE DE SEGARRA JA TENEN AIGUA

Dipòsit municipal d'aigua al Turó de Ballester

Redacció.- El passat 11 de juny va entrar en funcionament la connexió de Calonge de Segarra amb la xarxa d'abastament d'aigua Ter-Llobregat, procedent de la Llosa del Cavall. L'aigua, un cop tractada a la planta potabilitzadora de Navès (Solsonès) es transporta per una gran conducció fins a Igualada. Les obres per abastir Calonge han consistit en la construcció d'una canonada des d'aquesta conducció fins al dipòsit municipal al Turó de Ballester. La diferència de cota permet que l'aigua arribi per gravetat i la vàlvula d'entrada automatitzada controla el nivell del dipòsit i assegura que se'n garanteixi la demanda.

Fins ara, el municipi de Calonge s'abastia d'aigües subterrànies d'un únic pou i sovint havia d'afrontar episodis de baixa qualitat de l'aigua. La connexió a la xarxa Ter-Llobregat permetrà disposar-ne en més quantitat i qualitat.

IVORRA CELEBRA SANT ISIDRE

La benedicció dels tractors i tractoristes, eix de la festa de Sant Isidre

Redacció. - Com és habitual la festa de Sant Isidre va tenir un gran predicament a Ivorra. El dia 17 de maig es va celebrar amb una gran participació aquesta festa, traslladada al dissabte perquè més persones hi poguessin assistir. La jornada donava començament amb la flaire de la preparació del dinar que es coïa a la plaça, mentre es feia la missa, presidida per la imatge de Sant Isidre, un dels patrons dels pagesos.

Més tard, la benedicció dels tractors i tractoristes va congrega a la plaça la remor dels motors i l'ambient festiu, i va continuar, ara sí, amb el popular dinar de germanor que va reunir un gran nombre de persones. A la sobretaula, el Jordi Font Oller va presentar els seus darrers llibres, "El túnel" i "Les 7 vides d'un gat endimoniat", que va afegir un toc cultural a la celebració. Una jornada, reflex de cultura i tradició.

Nou Servei D'OFTALMOLOGIA

Oftalmologia infantil i d'adults
Revisions
Cataractes
Control de glaucoma
Oculoplàstia

**Per urgències oftalmològiques consultar disponibilitat.*

Cristina Pont Vives
Oftalmòloga
Col. N° 2504863

Serveis Mèdics Calaf

Informació i
Cita prèvia:

93 869 80 47

informacio@serveismedicscalaf.com

www.serveismedicscalaf.com Raval St. Jaume, 29 08280 Calaf, BCN

HE ANAT A LOURDES

Els voluntaris ajuden els malalts en la gran esplanada de Lourdes

Maria Teresa. - Després de varis pelegrinatges a Lourdes, tant de voluntària com de malalta, sento que he de dir alguna cosa del que he après: que les persones hem d'anar amb més esperit d'ajuda als altres i escoltant, mirant els fets per la part positiva. Molts dels malalts a Lourdes m'han parlat dels que hi van per dedicar el temps als altres. Això potser és el miracle que abans deien que passava a Lourdes. Us recomano que, si podeu, algun any us animeu a anar-hi, tant els joves com els més grans i valents. No és el mateix visitar Lourdes com a turista que fer-ho en pelegrinatge amb malalts i altres pelegrins. Personalment penso que quan has assistit una vegada, queden ganes de tornar-hi. Dono gràcies a les persones que amb el seu testimoni he après molt d'elles.

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS

Prats Serrat

SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
TRANSPORT ESCOLAR
GRUPS PARTICULARS

AUTOCARS PRATS SERRAT
C/ Calaf, Nau 2 · 25750. Torà. LLEIDA
Tels: 973 473 590 · Fax: 973 473 807
e-mail: info@autocarspratserrat.com
web: www.autocarspratserrat.com

**estudi
BLAT**
ARQUITECTES

Projectes
d'obra nova
i reforma

Inspecció
tècnica
d'edificis (ITE)

Cèdules
d'habitabilitat

Certificats
d'eficiència
energètica

DESPATX D'ARQUITECTURA

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

COMIAT AL CURS 2024-2025

Els alumnes va gaudir d'un final de curs fantàstic

Escola Sant Roc.- Aquest curs hem tingut el privilegi de ser els amfitrions per celebrar la festa de la Zona Escolar Rural (ZER) Vent d'Avall. En efecte, el dia 6 de juny s'hi van reunir 170 alumnes de les 4 escoles que formen la ZER: Copons, Els Prats de Rei, Sant Martí Sesgueioles i Castellfollit de Riubregós. La unió de les 4 escoles es va demostrar aquest dia amb diverses activitats lúdiques i engrescadores per a tot l'alumnat. La festa es va acabar acomiadant l'alumnat de 6è i cantant el nou himne de la ZER. Per altra part, el dia 20 de juny l'escola Sant Roc va celebrar l'últim dia de curs fent activitats organitzades per l'AFA: tir d'esponges molles, pintura corporal damunt d'un plàstic gegant... L'alumnat va gaudir moltíssim d'aquestes propostes. L'escola Sant Roc agraeix a tota la comunitat educativa: Ajuntament, famílies, alumnat i professorat la implicació i ajuda per haver aconseguit unes excel·lents festes de final de curs.

REVETLLA A CASTELLFOLLIT

La plaça Major es va omplir de ballaruga i gresca fins ben tard

Cristina Querol.- El vespre del 23 de juny es va celebrar a Castellfollit de Riubregós la revetlla de Sant Joan. La nit va començar amb un sopar popular, organitzat per l'Associació Juvenil del poble, on es va oferir coca de recapte o entrepans i, de postres, coca de Sant Joan acompanyada amb una copeta de cava. Un cop finalitzat el sopar, tothom va anar cap a la plaça Major, on la Maria Guirado i el Bernat Castro van tocar cançons de folk català amb un acordió mentre s'encenia la foguera amb la flama del Canigó. Quan es va acabar la música folk, es va començar amb la sessió de Dj i es va continuar la festa tot ballant i tirant petards fins a gairebé acabar la nit més curta de l'any.

EL DEPARTAMENT DE CULTURA, A CALONGE DE SEGARRA

La trobada va tenir lloc a les dependències municipals

Redacció. - El passat 9 de juny, el director dels Serveis Territorials a la Catalunya Central del departament de Cultura, Xavier Cano, va visitar l'Ajuntament de Calonge de Segarra. L'alcalde, Xavier Nadal, i el regidor de cultura, Marcel·lí Castells, van explicar el desenvolupament de la restauració i la consolidació de les restes del castell. Per la seva banda, l'arquitecte Roger Guitart i l'arqueòleg Eduard Píriz van exposar les diferents fases previstes de l'actuació, seguint el pla director.

També es van tractar els diferents projectes de recuperació del patrimoni cultural del municipi, com ara l'Espai Mines i Miners, la Ruta Calonge Patrimoni, o les visites guiades que es fan a la Mina Vicenta, al castell de Mirambell i a l'església de Sant Pere de l'Arç.

Posteriorment, es va fer una visita in situ al castell de Calonge per veure les obres de la primera fase de la restauració que està a punt de finalitzar.

IVORRA, ENTRE LA PARAULA I LA DANSA

Un moment de l'espectacle artístic de narració i moviment

Redacció. - El dia 7 de maig va tenir lloc a Ivorra l'espectacle literari, artístic i cultural "Movent les paraules", de Montserrat Roig. Mentre l'actriu Pepa Lavilla feia la lectura dramatitzada d'uns contes que convidaven a qüestionar-se certs aspectes de la vida, la ballarina Ona Mestre posava la dansa i els moviments corporals al servei de l'obra literària per a una major introspecció del missatge.

L'actuació va demostrar que la narració i la dansa poden anar agafades de la mà mentre que la música posava el punt d'enllaç entre el moviment i la paraula. La combinació de les interpretacions de Lavilla i Mestre va donar com a resultat una proposta artística potent i emotiva que va encantar al poble d'Ivorra que omplia el local.

FESTA DE L'ASSOCIACIÓ DE DONES TORANESES

La festa de cloenda gastronòmica va tenir molta participació

La Junta. - Fa uns anys que s'organitza un acte de cloenda després de les diferents activitats realitzades al llarg de l'any. Un acte gratuït per a les seves sòcies i sobretot per agrair la seva participació en tot el que es fa. El passat dissabte 21 de juny, al pati de la llar d'infants "El Jardí", va tenir lloc un "Showcooking" realitzat per la tallerista gastronòmica Eva Oliva. La demostració de cuina ens la va delectar amb quatre receptes molt estiuenques i senzilles de fer. L'Eva ens va transmetre la seva passió per la cuina i vam aprendre que amb uns ingredients fàcils es poden elaborar uns boníssims aperitius estivals. Seguidament totes les sòcies assistents vam tastar uns vins i cava del celler "Vives Ambrós" acompanyats d'un pica-pica per finalitzar la bonica vetllada.

Gràcies a totes les sòcies a fer gran l'associació i continuar endavant!

SANAÜJA: ELS ALUMNES TREBALLEN SOBRE LES ABELLES

Els alumnes, les mestres i l'apicultor que va col·laborar (Escola de Sanaüja)

Toni Padullés Rius. - Durant el curs, a l'escola de Sanaüja, s'ha treballat sobre el món de les abelles. Les mestres van formular diverses propostes d'investigació i l'alumnat de l'etapa infantil (nenes i nens de 3 a 5 anys) van posar de manifest dubtes i, sobretot, preguntes: com fan la cera? Per què piquen? Com és que només hi ha una reina? Els abellots no tenen fibló?

En el transcurs d'una xerrada, a primers del mes de juny, es van anar resolent els interrogants amb la intenció que els menuts tinguin sempre tot l'interès per fer-se preguntes amb ganes d'aprendre. Com a cloenda, per dur cap a casa, cadascú va fer una espelma amb cera d'abella i un ble natural.

PRESENTACIÓ DE “HELLO MOMI” A IVORRA

La Montse i l'Anna expliquen el seu projecte al local social d'Ivorra

Redacció. - Dintre de la trobada Dona Empresària Rural que es va celebrar a Ivorra el dia 6 de juny, es va presentar el projecte “Hello Momi”, a càrrec de la pedagoga Montse Miquel, acompanyada per l'Anna i el Josep. Aquesta iniciativa se centra en el reforç de les competències bàsiques com la lectoescriptura, la comprensió lectora, l'atenció, la concentració i la creativitat, integrant-les amb l'adquisició de bons hàbits d'estudi. Aquest projecte exemplifica la capacitat d'emprenedoria femenina en el món rural. Des d'aquí felicitem la nostra col·laboradora Montse Miquel per la iniciativa i li agraïm novament els articles de pedagogia que d'una manera tan assídua publica en la nostra revista.

MASSOTERES MILLORA L'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA

L'aïllament de façanes i obertures és bàsic per l'estalvi energètic

Dani Vidal. - L'Ajuntament de Massoteres executa el projecte de rehabilitació energètica de l'edifici del local social, que consisteix en la millora de l'aïllament de façanes i obertures, el canvi de tot el sistema d'il·luminació i la col·locació de plaques solars a la teulada, la qual cosa servirà també per promoure l'autoconsum compartit als equipaments municipals. A més, el local social farà la funció de refugi climàtic per a la població davant de situacions d'excés de calor.

Les obres, que tenen un cost de 130.128 euros, les executa l'empresa Ribalta i Fills. Per fer-hi front, l'Ajuntament disposa d'un ajut del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural per a actuacions de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic.

LA FLAMA DEL CANIGÓ, A IVORRA

La Flama del Canigó és recollida pels membres del consistori municipal

Redacció.- Durant la revetlla de Sant Joan, la nit més curta de l'any, la Flama del Canigó ha encès les fogueres dels Països Catalans. Aquest any, per primer cop, Ivorra va rebre també la Flama. Els membres de l'Ajuntament l'esperaven a Sanaüja, on els portadors eren els participants de Bike Calaf. Aquesta tradició emblemàtica comença amb un grup de persones que recullen la flama al Castellet de Perpinyà, la pugen fins al cim del Canigó i, a la mitjanit del 22 de juny, la regeneren, marcant l'inici del solstici d'estiu. A Ivorra, la festa va continuar amb un sopar popular a la plaça del poble. La Flama del Canigó hi va portar alegria, rialles i bon ambient. Les llums, el soroll dels petards, un bon sopar, música i la companyia d'amics i família van fer que aquest Sant Joan fos diferent.

SOPAR D'ESTIU A SANAÜJA

El carrer Morer es va convertir en el gran menjador per compartir el sopar d'estiu

Toni Padullés Rius.- Des de fa 14 anys els veïns del carrer Morer de Sanaüja organitzen un sopar al propi carrer durant l'estiu. Cadascú porta un plat per compartir a la fresca del capvespre, un sopar amb cuina feta amb molta dedicació però sobretot per fer germanor. Cada any l'espai es decora per a l'ocasió. Aquest cop va quedar com una galeria d'art amb pintures, manualitats i puntes de coixí.

Aquest estiu, entre veïns i amistats d'altres carrers, han estat 80 els participants. Un nombre que creix cada any i aconsegueix haver de parar una taula ben llarga i lluida.

LA FLAMA DEL CANIGÓ, A SANAÜJA

La Flama va arribar a Sanaüja de la mà dels membres de Bike Calat

Toni Padullés Rius. - L'arribada de la flama del Canigó ja s'ha fet tradició a Sanaüja. Cada any, la tarda de la vigília de Sant Joan, hi ha una bona expectació per rebre el foc que ens agermana i, alhora, és símbol de la nostra identitat. Es tracta d'una festa ben nostra, arrelada i vinculada al solstici d'estiu. Estem molt agraïts al grup de ciclistes de Calat perquè ens duen la flama fins davant de l'Ajuntament on els regidors, un any més, van llegir el manifest d'Òmnium Cultural.

FESTA DE LA GENT GRAN DE PINÓS

La coral "La Fònica de Freixenet" va oferir un concert al local social de Pinós

Neus Soler. - Cada any, l'últim diumenge de maig, els 'Amics de la Gent Gran de Pinós', ofereixen una festa per als socis, oberta a tothom que hi vulgui assistir. L'acte s'inicia amb una missa al Santuari de Pinós. Aquest any va ser amenitzada pel Carles, la Marta i l'Eduard de Tàssies (grans músics). En sortir, una ballada de sardanes va servir per a obrir la gana pel dinar que es va oferir al local annex de l'ajuntament i tot seguit es va fer un sorteig de diverses peces de patchwork fetes durant el curs que es porta a terme a l'hivern. Va tancar la jornada l'actuació de la coral 'La Fònica de Freixenet'. Enguany unes 90 persones van poder gaudir d'aquesta jornada.

CASA RURAL A VICFRED

El gran menjador il·luminat per la vidrera que dona accés al pati interior

Josep Verdés. - El passat 23 de juny es va donar per inaugurada la casa rural ubicada a l'edifici de la rectoria a tocar de l'església. L'Anna i el Ramon, els seus promotors, hi han tingut molta feina, tant en l'àmbit de la seva adequació, com per tota la paperassa administrativa que es necessita per tirar un projecte d'aquesta envergadura, però se n'han sortit amb nota i els ha quedat unes estances molt xules i molt acollidores. La capacitat màxima és per a unes 18 persones distribuïdes en amplies habitacions i tot preparat per tenir uns dies de relax i de descans en un lloc tranquil com és el del poble de Vicfred.

TORÀ TORNA A NÚRIA

El repartiment de les farinetes de Sant Gil té lloc a l'esplanada de Núria, al costat de l'estany

Redacció. - El dia 29 de juny, un nombrós grup de més de 50 persones, es va desplaçar a Núria per celebrar la diada de Sant Pere. Aquell dia la vall pirinenca inaugura la temporada de les pastures d'estiu, tot recordant la tornada dels ramats que havien passat l'hivern a les planes. En arribar, van assistir-hi a la presentació del llibre "Vall de Núria" de Miquel Sitjar. Després de la missa, va tenir lloc la processó per l'esplanada on el capellà de Torà, Fermí Manteca, va beneir les pastures i les farinetes que recorden l'anacoreta Sant Gil que havia viscut en aquelles muntanyes. La vila de Torà, agermanada amb el municipi de Queralbs –al qual pertany la vall de Núria–, organitza cada any aquest romiatge tot recordant els pastors que, després de pasturar els ramats als aiguamolls del Llobregós, passaven l'estiu a Núria, des d'on van portat el patronatge de Sant Gil.

ACTIVITATS DIRIGIDES A IVORRA

Algunes participants en les activitats mostren la seva satisfacció per l'exercici físic realitzat

Redacció. - Durant aquest curs, el Consell Esportiu de la Segarra va organitzar a Ivorra una sèrie d'activitats dirigides, especialment de tonificació, que van tenir lloc tres dies a la setmana. Aquestes activitats han comptat amb una bona participació de persones que amb l'exercici volen fer un bon manteniment físic. En finalitzar, es va celebrar un sopar de final de curs al local social, on les participants van poder compartir experiències i moments viscuts durant les sessions de tonificació.

LA REVETLLA DE LA PLAÇA DEL VALL

Passada la tempesta, la plaça del Vall es va omplir per fer el sopar de revetlla

El grup de veïns. - El passat dia 12 de juliol, tot i la previsió meteorològica de tempestes que hi havia, es van dur a terme tots els actes programats per aquesta cita anual que organitza un grup de veïns de la vila de Torà.

Al matí es va fer un torneig de botifarra, una animació infantil i al migdia un vermut popular. A la tarda, el temps va millorar i ens van poder visitar les colles geganteres convidades de Castellnou de Seana, la Llacuna i Santa Coloma de Queralt, que juntament amb els grallers de Torà, es va fer la 3a trobada de gegants de cal Cardoni. Per acabar, es va fer el tradicional sopar a la plaça on ens vam reunir prop de 250 persones acabant la festa amb el Dj. Armi.

Volem agrair a totes les persones que fan possible aquesta revetlla amb la seva col·laboració i participació. Per molts anys puguem fer aquesta revetlla!

“LA GRAMÀTICA DEL CERVELL”, A LA MOLSOSA

La conferència sobre l'aprenentatge d'idiomes va tenir lloc al Local Social de la Molsosa

Ferran Miquel. - El dia 15 de juny, al Local Social de la Molsosa, tingué lloc la conferència titulada “la gramàtica del cervell” que tractava de com funciona el nostre cap en l’aprenentatge d’una llengua estrangera. Va anar a càrrec del calafi Jordi Casellas Guitart, professor de l’Escola Oficial d’Idiomes de Barcelona.

Prenent com a base els últims descobriments de la neurobiologia, el ponent va anar mostrant els mecanismes i recursos de què disposa el cervell per adquirir nous coneixements. Es va preguntar també per l’origen del llenguatge humà en els primers homínids. En aquest sentit va indicar com a hipòtesi molt versemblant que el llenguatge va aparèixer en un determinat estadi de l’evolució humana utilitzant com a base les mateixes estructures neurològiques que havien permès l’adaptació al medi.

IVORRA VISITA EL MARESME

Un tast de bons vins d'Alella va ajudar a conèixer millor aquella comarca

Dolors Simon Falip. - El dissabte 24 de maig un grup d'Ivorra va fer una sortida al Maresme, organitzada per l'Associació de Dones. La finalitat era, entre altres coses, visitar un celler modernista d'Alella, que realment va ser tota una experiència, molts recordant l'antic celler de casa seva i com de petits veien com s'elaborava el vi. Hi van fer un tast de tres vins amb diferents varietats de raïm i un cava. Després d'un bon dinar a Arenys de Munt, van anar a veure una plantació de maduixes en hivernacles per descobrir-ne els orígens i l'evolució, tot descobrint els paisatges del Maresme amb uns terrenys en desnivell, amb vistes al mar i clima molt càlid, propici per al cultiu de la maduixa. L'última parada va ser a la Roca Village, centre comercial al descobert amb carrers només per a vianants, ambient “xic” i botigues de totes marques. Una passejada que va ser com la cirereta del pastís d'un dia maresmenc.

9 de cada 10 incendis són causats per persones

Al camp, tota imprudència és fatal.
Si lences una burilla pots provocar un foc.

Evitar-ho i protegir-te comença amb tu.

Si veus foc o fum, truca al 112.
Informa-te'n a incendis.gencat.cat

Diputació
Barcelona

Generalitat
de Catalunya

El Govern de
Tot hom

ARRANJAMENT DE CAMINS A CALONGE

La millora dels camins de Calonge augmenta la seguretat viària

Redacció. - A finals del 2024 i durant el primer semestre del 2025, l'Ajuntament ha executat obres de condicionament de diversos camins per tal de millorar-ne de la circulació i la seguretat viària. Per una part, s'ha reasfaltat una part del camí de Calonge de Segarra des de la carretera C-1412a, que estava força deteriorat i presentava flonjalls perillosos. També s'ha fet transitable una part de cuneta.

Per altra banda, s'ha millorat el camí principal d'accés al poble de Mirambell amb un nou asfaltat i la construcció d'una cuneta transitable, així com també s'han fet millores a l'accés oest al nucli. El conjunt de les obres ha tingut un cost de 210.000 euros, finançats en la seva totalitat per ajuts de la Diputació de Barcelona.

CASTELLFOLLIT: HOMENATGE A LA GENT GRAN

La plaça Major de Castellfollit es va omplir de comensals en l'homenatge a la Gent Gran del poble

Redacció. - El dia 21 de juny, es va celebrar a Castellfollit de Riubregós la Diada d'Homenatge a la Gent Gran, organitzada per l'Ajuntament. La finalitat era, segons el programa, "celebrar la saviesa, la trajectòria i tot allò que la nostra gent gran ens ha compartit". Al matí, va tenir lloc una classe d'estiraments i exercici físic a càrrec de l'esportista Laura Pardo. Posteriorment, la festa va reunir a la plaça Major més d'un centenar de persones en un dinar de germanor, en el transcurs del qual es van llegir alguns escrits, com ara de familiars de l'Herminia de cal Ballester o també per part del Joan Ribalta. La jornada va continuar a la tarda amb la projecció d'un vídeo elaborat per Eduard Viveros, per acabar amb un ball amb la música d'Elisabeth Majoral, cantant solista professional, que va fer gaudir tothom amb cançons de l'ahir, de l'avui i de sempre. Va ser una diada molt participada.

CAÇADORS DE LA MOLSOSA

Caçadors i propietaris comparteixen el dinar i les anècdotes de la temporada

Rosa Vila.- El passat 22 de juny, com és tradicional, el grup de caçadors que desenvolupa la seva activitat cinegètica a la Molsosa es va reunir amb els propietaris de les finques on cacen en un excel·lent dinar al restaurant Roquerols de Saló. Un bon dinar que va començar amb productes de proximitat, com ara embotits de la zona, torrades, escalivada, esqueixada, i un segon plat que van poder triar al gust de cada un. No solament van gaudir del dinar, sinó que en un ambient amigable i distès van poder parlar i compartir les seves anècdotes que van donar major al·licient a la temporada de caça.

TARDA DE SWING A PINÓS I ARDÈVOL

La torre d'Ardèvol va ser l'escenari del concert de swing de l'Oriol i la Mikha

Neus Soler.- El dissabte 28 de juny el Miquel i l'Èlia van ensenyar a ballar swing al local social de Pinós. Unes 12 persones van assistir al curset d'una durada de tres hores aproximadament, en les que els alumnes es van poder iniciar en aquesta tècnica de ball. A mitja tarda van poder posar en pràctica els passos apresos en un concert que va oferir Oriol Romaní i Mikha Violin a la plaça d'Ardèvol, als peus de la torre i on unes 60 persones d'arreu de la comarca van poder ballar i gaudir de la música d'aquests multinstrumentistes, que van tocar el clarinet, el banjo, la guitarra... L'acte va acabar amb un pica-pica que va oferir l'Ajuntament de Pinós.

EL CLUB BÀSQUET TORÀ TANCA LA TEMPORADA

HA ESTAT UN CURS INOBLIDABLE I MIRA CAP AL SEU 20È ANIVERSARI

El Club Bàsquet Torà ha tancat la temporada 2024-2025 de la millor manera possible, superant totes les expectatives tant en quantitat de jugadors com en resultats. Ha estat un any ple de moments màgics.

La base del club ha viscut un creixement espectacular. Els nostres **Babies** (3, 4 i 5 anys), amb 19 petites promeses, han gaudit de les trobades, una fita sense precedents que feia molt de goig. **L'Escola** (6 i 7 anys) ha demostrat una millora admirable, sent un suport inestimable per als equips més grans quan la situació ho requeria.

La categoria **Pre-mini** (8 i 9 anys) ha estat testimoni d'un gran èxit amb la creació de dos equips: un femení i un masculí, una fita assolida gràcies al compromís incondicional dels pares que han fet possible la seva participació cada cap de setmana. El Pre-mini femení ens va regalar un moment inoblidable. Després de quedar primeres de lliga, van tenir el privilegi de disputar la final a casa, a Torà. Les semifinals van ser d'infart, però la gran final va superar totes les expectatives. Aquestes joves jugadores van donar-ho tot i més, proclamant-se campiones del nivell B de Lleida en una jornada històrica per al club. El Pre-mini masculí no es va quedar enrere

i va protagonitzar una temporada excepcional, arribant a les Finals a 4 de la màxima categoria de Lleida (Nivell A). Després d'una semifinal de nervis i emoció contra el Tàrraga, que van superar amb èxit, van disputar la gran final contra Fraga. Malgrat la derrota, l'esforç i el gran partit realitzat van omplir d'orgull tots els seguidors.

El **Mini** (10 i 11 anys) ha competit amb èxit com a equip mixte, una característica poc comuna al Nivell A. Han mantingut un rendiment excepcional durant tota la temporada, consolidant-se com el millor equip mixte de la categoria.

L'Infantil (12 i 13 anys), també mixte i format majoritàriament per jugadors de 12 anys, ha mostrat una adaptació impressionant al canvi de cistella i pilota. Després d'un inici desafiant, a partir del desembre ja eren capaços de competir de tu a tu amb equips masculins i de la part alta de la classificació.

Enguany, sense equip sènior, els nostres **Juniors** (16 i 17 anys) van ser els encarregats d'omplir el pavelló els dissabtes a la tarda. Van començar amb gran força, tenint una primera volta de somni en la seva primera competició a Lleida. Malgrat això, la falta d'efectius i algunes lesions van complicar

ESPORTS

el tram final de la temporada, una situació que no reflectia l'esforç inicial de l'equip.

Finalment, hem de destacar el nostre equip **Sènior +25 Femení**, les nostres "veteranes" que formen part d'una lliga pròpia. Malauradament, les limitacions del pavelló de Torà ens impedeixen gaudir dels seus partits a casa. Han participat en 4 trobades en format de lligueta, mostrant un gran nivell. Aprofitarem l'oportunitat per reforçar l'equip de cara a la propera temporada.

Donar les gràcies a tots els entrenadors: Alex Porta, Sandra Monforte, Geri Soler, Oriol Villena, Gerard Castellana, Isaac Soteras, Jordi Vila, Joan Miramunt, Toni Bae-na, Aitor Rodriguez i Ramon Mora, per la seva dedicació i professionalitat, un fet que s'ha notat clarament en els resultats de la temporada. També agrair als auxiliars de taula, a la gent que ens anima incansablement, als socis

pel seu suport i, molt especialment, a tots els nostres col·laboradors i patrocinadors, ja que el suport és fonamental per al dia a dia del club.

El Club Bàsquet Torà ha viscut una temporada per emmarcar. Ja estem preparats per als nous reptes que ens esperen i, a més, us convidem a seguir-nos de prop, ja que l'any que ve el club celebrarà el seu 20è aniversari i estem preparant una temporada molt especial.

*Junta Club Bàsquet Torà
Amunt Torà, pebrots i pa!*

La gran família del Club Bàsquet Torà després d'una gran temporada

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

ESTANC LLIBRERIA
ROVIRA

P/Del VALL 16, TORÀ
(LLEIDA)
973 47 33 46

LLIBRERIAROVIRA@HOTMAIL.COM

FESTA DE FINAL DE TEMPORADA

El dia 14 de juny, el pati de l'escola de Torà va acollir la festa de final de temporada del Club Bàsquet Torà, on es van reunir 140 persones entre jugadors, familiars i amics. La jornada va començar amb l'entrega dels trofeus dels equips pre-mini femení i pre-mini masculí a les autoritats de l'Ajuntament de Torà, un moment de reconeixement als joves talents del club.

Després, la diversió va continuar amb jocs de bàsquet i un sopar compartit. Per tancar la vetllada, es va organitzar un animat bingo musical i diversos sortejos, que van posar el punt final a una jornada festiva i molt participativa. Des del Club Bàsquet Torà es va destacar l'excel·lent ambient familiar viscut, confirmant l'èxit d'aquesta ja consolidada festa.

El pati de l'escola va acollir la gran festa de final de temporada (Josep Mosoll)

El Gil (primer per l'esquerra) recollint el reconeixement a millor jugador de la seva categoria (Federació Catalana de Bàsquet)

GIL MOLINS GARGANTÉ, MILLOR JUGADOR DE LA LLIGA

El dia 27 de juny, el Club Bàsquet Torà va celebrar una gran notícia: Gil Molins Garganté, jugador del Club Bàsquet Torà, va ser guardonat amb el trofeu al millor jugador de la lliga en la seva categoria. El reconeixement va tenir lloc a Trepç, en el marc de la 37a Festa del Bàsquet Lleidatà, un esdeveniment que reuneix els talents més destacats de la província.

En Gil va ser escollit pels propis entrenadors dels clubs que participen en aquesta lliga, cosa que demostra el seu impacte i la seva qualitat a la pista al llarg de tota la temporada. La seva dedicació, esforç i talent no han passat desapercebuts. Des del Club Bàsquet Torà, volem felicitar en Gil per l'esforç a la pista durant tota la temporada i per aquest merescudíssim premi! És un orgull veure com el seu treball constant es veu recompensat amb un guardó d'aquesta magnitud.

- Pans saludables
- Brioixeria artesanal
- Coques dolces i salades
- Cuit al forn de llenya
- Productes de proximitat
- Recuperació de plats antics

Portal de Pasterala - Biosca (Lleida)

609 015 417

laforneradebiosca@gmail.com

 la_fornera

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tels. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

MUSEU DE LA FUSTERIA CAL VENTURETA

Pça. Hostal, 6 - Torà

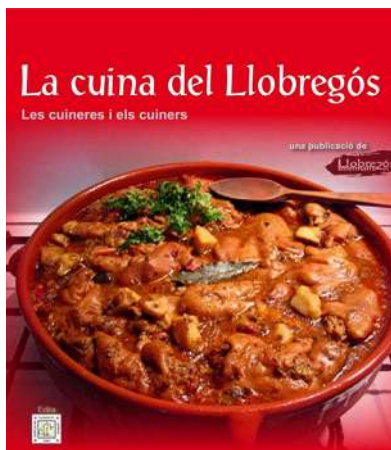
Tel. 973 473 328 - 606 876 646

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotosol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

La cuina del Llobregós

Les cuineres i els cuiners

una publicació de
Llobregós

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUËLLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes
les companyies d'assegurances i particulars, etc...

PERRUQUERIA UNISEX MARIÀNGELS

mòbil: 616 129 467

Especialitat en metxes

C/ Major, 8 • 25753 SANAÜJA

TALLER MECÀNIC

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

Bar la Volta Entrepans - tapes plats combinats

Pl. Major 21 - Sanaüja

Pintura decorativa interior i exterior

Restauració de mobles, portes,
persianes, làmpades...

Josep M.ª Tasies
pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193

C/ Sant Jaume, 2

25750. Torà (Lleida)

Col·locació de parquet,
friso, paper, panells de fusta
i panells d'imitació pedra

joanjo84@gmail.com

AULA D'EXTENSIÓ UNIVERSITÀRIA

La xerrada sobre Louis Armstrong va clausurar el primer curs de l'Aula

El primer curs de l'Aula d'Extensió Universitària de Torà va acabar el passat 11 de juny i ho va fer a càrrec d'Anthus, músic, cantant i compositor especialitzat en jazz. Va ser una conferència molt interessant sobre la vida, els orígens i la trajectòria del gran músic i intèrpret de jazz, Louis Armstrong. En acabar vàrem voler celebrar amb tot l'alumnat l'èxit d'aquesta nova iniciativa amb un sopar a la fresca, concretament al pati de l'escola Sant Gil.

Des de la Junta de l'AEUT hem valorat aquest primer curs com a realment molt positiu tant per l'èxit de la iniciativa, ja que comptem amb 109 alumnes d'entre 30 i 91 anys, com per tot el que ens han aportat les interessants i diferents conferències que hem programat, així com pel bon ambient que es respira entre l'alumnat.

Volem agrair la col·laboració de l'Ajuntament i de l'Escola Sant Gil. Creiem que aquest és l'espai ideal per portar a terme aquesta activitat i la direcció del Centre ens ho ha posat molt fàcil! També donar les gràcies a la Josefina, la Immaculada, la Maria Àngels i la Concepció, alumnes de l'Aula que van fer que el sopar de cloenda d'aquest curs fos un èxit! I agrair també la col·laboració de la Casa Magí.

Ara estem treballant ja en la nova programació, la del curs 25-26. Començarem el segon dimecres del mes d'octubre i podrem gaudir d'un total de 9 conferències de temàtiques molt variades: música, ciència, art, natura, literatura, dret, arquitectura, salut i tradicions. Aquesta és la riquesa de les propostes de les Aules d'Extensió Universitària, un gran ventall de temes que ens ajuden a ampliar els nostres coneixements i la nostra cultura.

Les inscripcions pel proper curs s'obriran el mes de setembre i el cost serà de 25 euros. L'alumnat que ja ha format part de l'AEUT aquest primer curs no caldrà que es torni a inscriure. Esperem que continueu amb nosaltres, però en cas que no sigui així tan sols ens ho heu de comunicar a través del correu electrònic aulatora@gmail.com.

La Junta

PROGRAMACIÓ DEL CURS 2025-2026	
8 d'octubre	"Ricard Viñas, un pianista compromès" Marius Bernadó
12 de novembre	"De la ciència-ficció a la realitat: la IA en el segle XXI" Ivet Ràfegas
10 de desembre	"Els museus com a eina de suport territorial" Carles Freixas
14 de gener	"Els incendis forestals i el canvi climàtic" Marc Castellnou
11 de febrer	"La família, columna vertebral d'una creació literària: La tetralogia d'Amàlia" Alejandro Palomas
11 de març	"Morir amb o sense testament: conceptes fonamentals de la successió" Carles Enric Florensa
15 d'abril	"Pedres amb memòria. El futur de les masies i les cases buides" Marta LLoret
13 de maig	"La vista cansada, les cataractes i les lents intraoculars" Genís Cardona
10 de juny	"Música i danses tradicionals europees" Cul de Sac

CELEBREM 100 ANYS DE L'ESCOLA DE LLOBEROLA

El dia 25 de maig es va fer una gran trobada per celebrar el centenari de l'Escola Mixta de Lloberola. Fent Memòria històrica, fa més de 100 anys, el poble de Lloberola tenia entre 232 i 260 habitants, en augment, i es va veure obligat a tenir un edifici destinat a "Escola Nacional" davant la necessitat d'ensenyar i d'instruir als seus fills; però no tenien local.

Entre el 1924 i 1925 va tenir lloc la construcció de l'escola sense subvencions de l'Estat ni de l'Ajuntament de Biosca. Fou gràcies a l'esforç i sacrifici del poble de Lloberola que es va aconseguir fer aquest edifici com a escola i casa del mestre. Joan Ramon Cots de la Rovira, de Lloberola, era el dipositari dels diners que van aportar els veïns del poble. Unes aportacions que, en aquella època, representaven una quantitat molt important.

El terreny de la construcció de l'escola va ser cedit gratuïtament pel propi-

etari. Les bigues de fusta provenien de les obagues del Solé i de Povia. De les teules, de moment, se'n desconeix l'origen, segurament es varen fer en alguns forns no massa llunyans a l'indret. Finalment, després de 50 anys de funcionament, va arribar el moment del tancament de l'escola, el Nadal del 1974. Actualment l'edifici està reformat i s'ha convertit com a punt de trobada social per fer festes i balls del poble.

Enguany n'hem celebrat, doncs, el centenari. Va ser una festa molt bonica i emotiva, ben organitzada pel poble i l'Ajuntament de Biosca. Hi van assistir 140 persones, entre exalumnes, una mestra i molts acompanyants. Tots i totes en vam participar-hi. Ben segur que tothom en va gaudir molt i moltes persones es van retrobar després de molts anys de no veure's.

Jordi Llauredó i Senar

Un dia esplèndid per celebrar 100 anys d'una acció comunitària del poble

IVORRA I SIXENA

El prodigi del Sant Dubte d'Ivorra va tenir lloc l'any 1010, quan el capellà d'aquest poble, Mn. Bernat, fill de ca l'Oliver de l'Aguda, estava dient la missa i va dubtar de l'eucaristia. Segons els documents guardats a l'Arxiu de Solsona, el vi es va convertir en sang que va vessar del calze i es va estendre fins al terra. Unes dones, amb les estopes dels seus teixits, van recollir la sang i el bisbe d'Urgell, Sant Ermengol, va assabentar el papa Sergi IV dels fets d'Ivorra. El pontífex va signar una butlla certificant el miracle i aprovant les constitucions d'una confraria solidària que el bisbe Ermengol havia fundat a Ivorra.

D'entre tots els miracles eucarístics aprovats per l'església, el d'Ivorra és el segon després del de Lanciano (Itàlia) que va tenir lloc l'any 750. D'entre totes les confraries que van sorgir durant l'Edat Mitjana, la primera és aquesta d'Ivorra, les constitucions de la qual es conserven en un pergamí a l'arxiu solsoní.

L'anomenada d'aquest fet d'Ivorra es va estendre per tot el país i moltes esglésies i catedrals demanaven alguna relíquia del prodigi. Hem trobat en un llibre de 1889 titulat "Aragón histórico, pintoresco y monumental", al volum 1 dedicat a Ossa, la notícia que al monestir de Sixena hi havia una relíquia de "Las estopas de Iborra" dintre d'un "coponcito" al sagrari de l'altar de la Nave. En unes notes del rector d'Ivorra, Mn. Llorenç Rovira, datades en 1897 trobem: "El coponcito de tan preciado tesoro se sustituyó para más suntuosidad por un relicario, que tiene la forma de pequeña custodia".

Com va arribar a Sixena aquesta relíquia? Del relat del llibre esmentat es desprèn que possiblement l'Infant Jaume d'Aragó, religiós Sanjoanista com les monges del monestir, en va donar varies a la seva germana Blanca, priora de Sixena, entre les quals aquesta de les estopes.

Fa uns anys, des d'Ivorra vam visitar el monestir aragonès i ens vam interessar per aquesta relíquia. Ens van assegurar que no en tenien notícia, ja que després d'haver estat incendiat l'estiu de 1936 a l'inici de la Guerra Civil, s'hi van perdre infinitat d'obres d'art d'aquest monestir, que havia estat fundat el 1188 per la reina Sança, esposa del rei Alfons I, fill de Ramon Berenguer IV, comte de Barcelona.

Ara que Sixena està en les portades de tots diaris és bo de recordar la relació d'Ivorra amb aquest monestir, a través de les estopes del miracle medieval del nostre poble del Llobregós.

Fermí Manteca

coro, bajo la advocación de *Nuestra Señora de la Nave*. El suceso tuvo lugar a principios del siglo XV.

El altar de la Nave, semejante en un todo por su hechura al de la Virgen titular, contiene un pequeño sagrario, ante el cual hacen genuflexión frecuentemente las religiosas. Dentro del sagrario, un coponcito de elegante forma guarda una ampolla antiquísima de plata que contiene una materia sanguinolenta y húmeda semejante en un todo a sangre coagulada. Esta reliquia, que despidе exquisita fragancia, se conoce con el nombre de *Preciosísima Sangre* y su origen, según el Prior Moreno, es el siguiente:

Diciendo misa un sacerdote del pueblo de Iborra, Diócesis de Urgel, dudó de la presencia real de Jesucristo en las especies sacramentadas. El vino consagrado tomó al punto los accidentes de la sangre y comenzó a derramarse por el altar, para hacer el prodigio más patente. Quedó el celebrante confundido; los fieles hubieron de acudir a toda prisa con estopas, para recoger el precioso líquido: desde entonces, fue conocido el milagroso suceso con la denominación de *Las estopas de Iborra*. Una de ellas es la que se guarda, con esquisito esmero, en el sagrario de Nuestra Señora de la Nave.

He dicho que entre los dos retablos hay una puerta, abierta la cual, pueden ver las monjas, desde sus sillas del coro, el altar mayor del templo.

1.- La tardor del 2002 vam visitar el monestir de Sixena i hi vam fer aquesta fotografia

2.- Fragment del llibre, a la pàgina 145, que parla de les estopes d'Ivorra

PROJECTE ESCOLAR: EL SETGE DE 1822

Aquest curs 2024-2025 que acaba de finalitzar, ha estat un plaer per al nostre alumnat i professorat treballar el fet històric del nostre poble de Castellfollit de Riubregós. Cada escola de la nostra ZER ha treballat i elaborat una caixa de jocs del seu respectiu fet històric i després tot l'alumnat de les 4 escoles n'ha gaudit.

L'escola Sant Roc ha treballat de valent fent diversos jocs sobre el Setge de 1822: puzles, còmics, jocs de preguntes... Cada alumne tindrà tot un material propi per poder compartir amb la família. Cal recordar que durant les Guerres Carlines, el poble de Castellfollit va sofrir i resistir un setge ferotge per part de les tropes del general Espoz i Mina, que acabà amb l'incendi i destrucció del castell i de la població el 22 d'octubre de 1822.

Podeu consultar el joc de preguntes en aquest codi QR.

Escola Sant Roc

**PROJECTE
SETGE DE 1822**
Elaborat per l'alumnat de l'ESCOLA SANT ROC

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, berrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embenats Neuromusculars
- Altres teràpies

**PODOLOGIA
TORÀ**

Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

CELEBREM QUE SOM GRANS!

EL "DIA DE LA GENT GRAN" 2025 A TORÀ

Només per provar, li vaig demanar al chat GPT que em fes un article amb el títol "Celebració del dia de la Gent Gran en un poble de 1.500 habitants". Estic temptada de transcriure'l aquí, però no, no pot ser. Sí que us diré que aquesta eina de IA, l'enfoca com un dia en què "tot el poble" ens organitza un dia de celebració per al grans. Tampoc n'hi ha per tant! Bé, en pobles grans, a les capitals de comarca i a les ciutats, acostumen a ser les administracions (departament de Drets Socials de la Generalitat, Consells Comarcals, Ajuntaments), els que organitzen anualment actes per a la gent gran. Són habitualment jornades de caire festiu, però també reivindicatiu. Inclús hi ha, des del 1990, el Dia Internacional de les Persones Grans.

A Torà, igual que a altres municipis petits i no tan petits, som nosaltres mateixos, els grans organitzats en Associació, que ens muntem la festa. I ben contents! És una actitud, un voler afirmar-nos com a col·lectiu, passar bones estones junts i fer el que ens agrada. Som els socis, bàsicament a través d'una junta però amb l'important ajuda de col·laboradors, (Gràcies, col·laboradors!!!) que organitzem i sufraguem els actes per compartir un dia o dies amb els nostres coetanis. Ei, que tenim i agraïm ajudes d'entitats com la Fundació la Caixa, el propi Ajuntament de Torà, bonÀrea i... intentarem anar trobant més suports.

Què hem fet aquest any? Doncs: música, llibre, menjar i ballar, quasi res!

El concert de la Banda del Conservatori de Cervera a l'església de Sant Gil de Torà va ser un acte obert a tothom que ens va emocionar. Una combinació perfecta de música i espai. El talent i l'esforç dels joves estudiants, la dedicació dels seus professors i director, la música ben escollida i arranjada per a la banda i l'espai gairebé màgic de l'església gòtica de Sant Gil il·luminada pel sol de ponent... una passada! Emoció, grans aplaudiments, satisfacció. Agraïm a tots els assistents la seva generositat a l'hora de col·laborar en les despeses.

En la presentació del llibre de Jordi Vilagut, un acte compartit amb l'Associació del Patrimoni, vam trobar molt interessants les explicacions que el Fermí i el propi autor ens van fer de La Clau del Cargol, on la carta de l'avi porta al protagonista a una gran aventura.

I el dinar i ball del soci, sempre esperat amb ganes! Repetim al local de Cal Jaumet, impecable! Encert amb el càtering (especialment un bacallà i una fideuada deliciosos!) i encert amb la música i ball. No sé com s'ho va fer el Marc, que va aconseguir que gairebé tots ens aixequéssim de les cadires per sortir

DE LA VALL

a ballar. Inclús els que diuen necessitar un bastó per caminar... com ballaven! I el millor de tot, la companyia!

Això és vida! Això és energia i ganes de demostrar i demostrar-nos que el temps passa, natural i afortunadament, i ens va deixant les seves senyals per dins i per fora, però no ens treu les ganes de continuar gaudint cada moment: música, llibres, ball, menjar, companyia... vida als anys! I si no, mireu aquests nonagenaris: ells van ser els nostres super-protagonistes.

*Rosa Bagà,
en nom de la Junta de l'Associació Casal
de la Gent Gran
Verge de l'Àguda.*

1.- El Miramunt i el Taupet agraïeixen l'homenatge rebut

2.- La Pilar rep les flors ofertes pels seus llargs anys de vida

3.- El Jaume, la Lola i la Palmira també reben la felicitació dels socis del Casal

Al tancament d'aquesta edició, acabem d'acomiar la Lola, de cal Pep del Roig, una persona emblemàtica al poble. Qui no hi va anar mai a fer "un toc" al Cafè La Toranesa, o a comprar a la botiga de queviures? Una dona entranyable, sempre amb un somriure i amb l'optimisme per bandera.

ET RECORDAREM SEMPRE

Anna Tomàs

ESPECIALISTES EN TOTS ELS SERVEIS DEL TEU IMMOBLE

**Projectes d'Edificació · Presentacions de vídeos 3D
Coordinacions de Seguretat · Topografia · Cèdules
d'Habitabilitat · Certificats d'Eficiència Energètica
Inspeccions Tècniques d'Edificis**

**Compravenda de tota classe de finques
Lloguers i permutes
Administració de comunitat de veïns
Gestions i tràmits**

www.immoplanning.es · www.ramonriba-arquitecte.cat

Rambla Segadors , s/n (xamfrà C. de les Serres) | 25210 Guissona, Lleida | Tel. 649 96 38 17

ALTRA VEGADA FOC AL LLOBREGÓS

Una primavera plujosa i un juny amb molta calor van ser vectors clau per a l'incendi que es va produir cap a les 14:30 h del primer dia de juliol al terme de Sanaüja a tocar amb el de Ribelles. Semblava poca cosa, que els bombers i ADF el podrien sufocar en poca estona, però el vent va afavorir-ne l'extensió ràpida. Els sembrats amb les espigues ben dretes són tan combustibles que poc s'hi podia fer més enllà dels tallafocs. De seguida vam sentir les sirenes dels bombers i el soroll dels helicòpters i hidroavions. En poca estona les alarmes als telèfons mòbils anunciaven el confinament de Sanaüja i Ribelles. El vent, més fort per moments, va empènyer el foc fins a travessar la carretera de Ponts (que va quedar tallada) i també el Llobregós, camí del sud-oest, cap a Vilalta. Allà el van aturar.

Després, a mitja tarda, un altre foc a la Casanova, sota Palou (terme de Torrefeta i Florejacs), encara més potent, feia molt més gran la tragèdia i s'emportava la vida de dues persones. A nivell climàtic es va arribar a punts inaudits, el vent feia córrer el foc a més de 28 km/hora, es va produir un gran esclafit que va escampar de cop el foc a centenars de metres i es formà un pirocúmul fins a una altura de 14 km. Els bombers van definir aquest incendi com de sisena generació. Fins i tot, en algunes estones, s'havia d'ordenar la retirada d'efectius pel perill que suposava el progrés ràpid i incontrolat de l'incendi. A més, per precaució es van confinar més de 20.000 persones d'11 municipis de les rodalies mitjançant les alertes als mòbils. En total van cremar unes 6.000 hectàrees de zones agrícoles, forestals i urbanes.

L'endemà, a l'altra punta de la vall del Llobregós, es va declarar un incendi a Pinós a tocar del terme de la Molsosa, aquest, provocat per la caiguda d'un cable elèctric de baixa tensió. Es va originar en un camp que estava per segar i en total va afectar una superfície de 6,2 hectàrees, de les quals 5,8 agrícoles i 0,4 de bosc, a part de deixar sense llum bona

part dels veïns. La pluja va ajudar a controlar i extingir el foc en poques hores.

Des d'aquest mitjà, la nostra gratitud pels qui van treballar, des de totes les posicions organitzatives, per aturar aquests focs devastadors.

El foc i el fum van fer tallar diverses carreteres

Toni Padullés Rius

LA BAQUIOL OMPLE BIOSCA

Ja fa 5 anys que el poble de Biosca, amb el patrocini de l'Ajuntament, es vesteix de gala i celebra la Fira de La Baquiol el dia de Sant Joan. És en aquest solstici d'estiu que el foc té un paper fonamental tant a la cultura catalana com a Biosca que va decidir l'any 2021 homenatjar Teresa Guàrdia, anomenada La Baquiol. Ella, pel fet de ser dona, pobra i malcarada i no sotmetre's als qui en el seu temps manaven, va ser apallissada i finalment cremada a la Font de Baix.

En honor a ella i a tantes altres dones que al llarg de la història han hagut de romandre a l'ombra, a Biosca es vol consolidar una fira amb caire festiu per a reivindicar el paper de la dona i les seves tasques casolanes, poc valorades però tan necessàries per a l'economia domèstica d'aquells temps.

Enguany, a més de parades d'artesans, hi havia 16 espais per visitar que intentaven donar visibilitat al paper de la dona al llarg de la història i les seves reivindicacions. Alguns, com l'audiovisual de l'alumnat del Sant Gil, la Mirada Històrica, el Rebot de cal Vinyaire, el Corriol d'escombres, la Presó com a centre neuràlgic d'herbes remeieres, la Casa i els Botxins de la Baquiol, són espais ja consolidats dins la fira. Com a novetat, hem tingut: La guerra vista amb ulls de dona; Es rentava qui podia; Oplència a la taula; la Segona vida dels llibres; Fil, ganxet i molta destresa, i Aprenents de remeieres. Tot un espectacle visual-decoratiu que ha estat fotografiat i penjat a les xarxes per molta gent.

Un dels fils conductors, tant de les exposicions com de les parades que acudeixen a la fira, són les plantes boscanes i la creativitat artística. Amb aquest motiu cada any s'intenta recrear nous espais, i la masia Bells de Torà, amb el seu museu rural, és per a nosaltres font d'inspiració.

A més de poder tastar un bon arròs a l'hora de dinar hi havia un espai lúdic per gaudir

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

DE LA VALL

xics i grans. Uns, fent-la petar amb una birra a la mà i els menuts al racó de joc infantil, o tots plegats fent la gimcana d'esbrinar quin títol de llibre tenia cada exposició. O bé, quedar-nos bocabadats amb el relat de Víctor Boronat, el nen que va explicar-nos el conte de La Baquiol, de Montse Cuadros. Tota una promesa en el camp narratiu que no ens va deixar indiferents.

I per animar la festa vam tenir concert a l'església amb la coneguda cantant Lúdia Pujol, que ja ens havia delectat dies abans al Tossal de les Bruixes. Va concloure la fira l'actuació de percussió dels Protons d'Igualada fent un cercavila pel poble i la rifa de productes dels paradistes i espònsors.

Aprofitem aquest espai comunicatiu de la revista Llobregós per agrair a tota la gent implicada que dona suport i fa que la fira sigui possible, ja sigui treballant, cedint material o espais... No obstant, des d'aquí també volem reivindicar que ens cal encara més participació i implicació, tant ciutadana com institucional, si volem que la fira tingui continuïtat en el temps.

Àngela Pujol

1.- La plaça Major de Biosca s'omple de parades de productes de proximitat

2.- Víctor Boronat, el nen que explica la història de La Baquiol

OBJECTIUS DE LA FIRA DE LA BAQUIOL

1. Reivindicar el paper de la dona rural com a activista i emprenedora, amb exposicions de treballs fets per les dones del poble i entorn i parades artesanes.
2. Donar a conèixer la població de Biosca, fer-la visible i prou atractiva per tal de frenar el despoblament i envelliment de la població.
3. Fer poble, fomentant les relacions socials. Els tallers en són una oportunitat. En aquesta edició 2025 n'hem fet dos, un per elaborar el licor "Llàgrimes de La Baquiol" i un altre de flor seca, conduïts per M. Àngels de Claret i patrocinats pel Grup de la Gent Gran.
4. Donar a conèixer les activitats emprenedores del propi poble com el forn de pa, formatgeria, restauració, llibreria, turisme rural i altres activitats agro-ramaderes.
5. Consolidar a Biosca una Fira d'artistes per potenciar el món de la creativitat i de l'art com un factor coeducador i integrador de la societat.

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

ELCASINO

CALAF

125 anys d'història

PREVICAT

2000

CORREDURIA D'ASSEGURANCES

cardona@previcat2000.com

☎ 686 975 967

COFISCO

ALFIC

Consultoria
Comptable, Fiscal
Laboral i Jurídica

Plaça de la Creu, 3 25750 Torà - LLEIDA

info@cofisco.es

973 473 317 - 93 869 16 35

www.solagrupo.com

La sembra ben feta!

JOSEP ALARCON

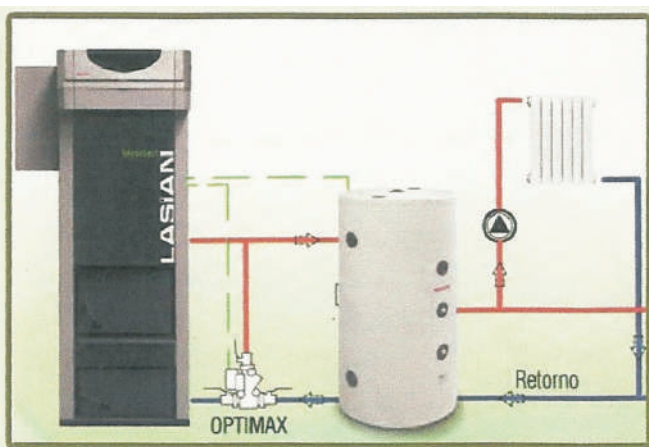
Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomassa

Tel. 973 47 32 67

C/ Eres 17,

25750 Torà LLEIDA

jaf@viladetora.net

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

Tel. 973 55 16 98

C/. Sant Pol, 13

25210 GUISSONA

LA FLAMA

Hem començat l'estiu sota el signe de la flama. Després d'haver envasat un any plujós i una primavera d'aires centreeuropeus, que feia anys que no vivíem, el pot amenaça d'implosionar en les properes setmanes. Les calors prematures i a màxima pressió creen les condicions termodinàmiques idònies perquè aquesta caldera imprevisible es destaroti.

Mentrestant, per aquí hem vist els focs molt a prop i les columnes de fum ens han envoltat: Florejacs-Cabanabona, Sanaüja, Pinós i Sant Pere Sallavinera. Alguns hem recordat escenes antigues, quan els focs eren éssers temibles però sense cognoms ni tanta literatura científica com ara.

Alguns hem recordat
escenes antigues,
quan els focs eren
éssers temibles
però sense cognoms
ni tanta literatura
científica com ara

responsables dels bombers i no saps si et parla un meteoròleg o un enginyer ambiental. Bona notícia que prestigia la professió.

Fa anys, el discurs públic del cos de Bombers se centrava en estratègies d'atac en zones concretes i efectius: recordo que es parlava de topònims geogràfics, mentre que la crítica dels pagesos i gent coneixedora del país era perquè no es deixaven fer tallafocs o s'atacava l'incendi d'una determinada manera.

Davant d'un foc, potser només hi ha dos col·lectius que saben com actuar: els bombers, per professió; i els pagesos, per intuïció. Calen poques instruccions perquè uns treguin el cultivador o les cubes i, els altres, surtin dels parcs en prudencial direcció cap a les flames.

Per això resulta profundament lesiva l'anècdota que va passar en un poblet del Llobregós amenaçat per l'incendi: al grup de Whatsapp veïnal, els propietaris de segones residències s'indignaven perquè l'Ajuntament no els informava al minut de l'estat del foc i de les seves cases. Mentrestant, l'alcalde i els regidors polítics municipals, majoritàriament pagesos, estaven llaurant i patrullant pel municipi mirant de col·laborar contra l'avenç demoniac de les flames.

No sé com es van prendre, aquests polítics accidentals, un cop es van posar al llit, els comentaris irats dels veïns que volien tenir la informació del seu poble amb la rapidesa telemàtica del radar meteorològic. Es van confondre amb la feina del pagès: poder treballar amb un tractor per evitar, sota indicació del cos de bombers, com preparar els trossos i marges per fer tallafocs. I no pas la d'un *instagramer* o *community manager* que, mentre avança el foc, pot fer els seus vídeos de lluïment amb molts 'm'agrada' i ressenyes.

Potser una de les mancances del sector agrari és aquest: que està més ocupat fent la seva feina, cuidant el país i produint aliments malgrat tot, que no pas preocupat per transmetre una determinada imatge al gran públic.

Roger Besora i Foix

TOO MUCH

SERIE DE TV, DE LENA DUNHAM

Entre els anys 2012 i 2017, una sèrie anomenada 'Girls' va suposar tota una revolució cultural a través de la comèdia, amb diàlegs frescos carregats d'ironia i un grup d'amigues de vint anys que eren la veu d'una generació, en concret, la mil·lennial. Es buscaven elles mateixes, intentaven sobreviure i fer-se adultes a una Nova York que oferia feines precàries. Aquesta clara definició, les experiències que vivien i uns personatges molt humans van fer que molta gent s'hi identificués. Per aquest motiu, la seva creadora, Lena Dunham, va ser anomenada com la veu de la seva generació, tot creant una sèrie *coming-of-age* àcida, crua, divertida, d'uns joves que van idealitzar la vida adulta i que xoquen davant la realitat del món en què viuen.

Anys després, un cop superada una depressió i problemes de salut, Lena Dunham torna per la porta gran de la televisió amb 'Too Much', trencant en certa manera els codis habituals de la comèdia romàntica tot afegint-hi un toc d'autobiografia. No és una sèrie dolça, tot i que té moments dolços, sinó que és dura, realista, molt divertida, però també es permet la llicència de ser romàntica amb uns diàlegs de la millor Dunham: àcids, irònics, intel·ligents, brillants i uns personatges contradictoris, caòtics, intensos, molt humans i entranyables. La protagonista, Jessica, de trenta anys –l'"alter ego" de la pròpia Dunham, interpretada per una magnífica Megan Stalter–, que s'està iniciant en la direcció de l'àmbit audiovisual, se'n va de Nova York on ha crescut, cap a Londres, per superar una ruptura amorosa que ha fet saltar pels aires una relació que creia que era "per sempre". Allà madurarà de la mà de persones que l'acompanyaran a superar-se a ella mateixa.

Per dur a terme aquesta sèrie, Dunham s'ha envoltat de col·laboradors que també van participar a 'Girls', com és el cas de Rita Wilson i Andrew Rannells, però també de nous que s'inspiren en persones reals de la vida de Dunham, com és el cas de Will Sharpre, que està inspirat en el seu propi marit a la vida real, Luis Felber, que precisament el va conèixer a Londres i que és el co-creador de la sèrie juntament amb ella. Compta amb un repartiment d'intèrprets fent cameos al·lucinants i en estat de gràcia: Richard E. Grant, Naomi Watts, Rhea Perlman, Adèle Exarchopoulos, Stephen Fry, Jazsica Bravo, Michael Zegen i Emily Ratajkowski. No serà gens

estrany veure els seus intèrprets nominats als premis Emmy 2026 ni tampoc veure la sèrie nominada a les diferents categories de comèdia.

Una sèrie amb la qual riureu, plorareu, somriureu i morireu d'amor a la vegada. La podem confirmar com una de les millors del 2025. La trobareu a Netflix.

Núria Bagà Solé

LA SEGARRA I EL CANVI CLIMÀTIC

Els estius cada cop arriben abans i marxen més tard. A la Segarra, ja fa temps que ho notem. Abans, la calor forta es concentrava en dos mesos, però ara, ja des del maig es freguen temperatures de ple estiu, i sovint fins a l'octubre l'aire encara és càlid i sec. Aquest allargament de l'estiu no és només una molèstia per als qui treballen al camp o per a les famílies que intenten suportar les nits sense dormir; és un canvi profund que afecta la terra, els conreus i, sobretot, la manera com viurem els propers anys.

Amb aquests estius més llargs i calorosos, els riscos es multipliquen. Un d'ells, potser el més preocupant, és el dels incendis. Fins ara, a la Segarra, els camps de cereal collits actuaven com una mena de tallafocs

és que, amb el paisatge cada cop més sec, haurem d'acostumar-nos a conviure amb aquesta amenaça.

Però aquest no és l'únic problema que ens afecta. Els darrers anys, l'ús intensiu de purins per fertilitzar els camps ha anat deixant una empremta invisible però molt perillosa sota terra. Els nitrats que contenen els purins, quan s'hi abusa, acaben filtrant-se a les aigües subterrànies. Això no només contamina els pous i fa que l'aigua sigui més difícil de potabilitzar, sinó que també posa en risc la salut de les persones i els ecosistemes. Malauradament, ja hi ha molts indrets de la Segarra declarats com a zones vulnerables per contaminació de nitrats.

Davant de tot això, la paraula clau és una: resiliència. I aquesta resiliència no només ve de les grans solucions, sinó també de les petites accions quotidianes i de la previsió. La cooperació entre veïns i masies aïllades és clau: mantenir camins nets, organitzar xarxes de suport per si cal actuar ràpid en cas d'incendi, compartir eines i coneixements sobre com adaptar els cultius i protegir el sòl. Aquestes aliances entre pagesos i famílies del territori poden marcar la diferència entre un ensurt o una tragèdia.

El que sovint costa d'entendre és que, mentre el Govern posa damunt la taula mesures i exigències per a la pagesia, moltes vegades no ofereix les ajudes ni els recursos necessaris perquè aquestes mesures siguin viables. Demanar al món rural que faci de bomber, de protector del medi ambient, de productor d'aliments i de garant de l'equilibri territorial sense posar-hi facilitats ni eines és injust. Sense la pagesia, la Segarra no només perdrà la seva activitat econòmica, sinó també la seva identitat i la seva capacitat de resistència davant del canvi climàtic.

Ens cal consciència, sí, però també suport i complicitats reals. Perquè el canvi climàtic ja és aquí, i només des de la col·laboració, la previsió i la responsabilitat compartida podrem afrontar el futur amb esperança.

Jordi Prat Morgades

HI HA MOLTS INDRETS DE LA SEGARRA DECLARATS COM A ZONES VULNERABLES PER CONTAMINACIÓ DE NITRATS

naturals. Però això ja no és suficient. Parlem, ara, dels anomenats "incendis de sisena generació", focs que es comporten d'una manera extrema i imprevisible, alimentats per temperatures molt altes, vent sec i la sequedat acumulada al sòl. Aquests incendis no entenen de límits i arrassen tot al seu pas, fins i tot zones que abans consideràvem segures. I la realitat

ON ÉS EL BOTÓ PER APAGAR ELS PENSAMENTS?

AGOST. MES DE CALOR, DE
VACANCES, XANCLETES,
COSSOS SALATS I
CAPVESPRES LLARGS.

EL TEMPS S'ESTIRA COM UNA
TOVALLOLA A LA SORRA. TOT
CONVIDA AL DESCANS, AL
FAMÓS "DISCONNECTAR". I
FINS I TOT EN VACANCES, LA
MENT NO PARA. PENSAMENTS
QUE VAN I VENEN COM
ONADES. LA LLISTA DE COSES
PENDENTS, LA DISCUSSIÓ DE
FA TRES DIES, LA INCERTESA
DE SETEMBRE...

DE VEGADES, L'ÚNIC QUE
VOLDRIEM ÉS UN SIMPLE
INTERRUPTOR. CLIC, I SILENCI.
PERÒ ELS PENSAMENTS
CONTINUEN FLUINT FINS I
TOT QUAN NO ELS CONVIDEM.
ESTÀS DE VACANCES... PERÒ
LA TEVA MENT NO.

PER QUÈ ÉS TAN DIFÍCIL ATURAR ELS PENSAMENTS?

EL CERVELL NO TÉ CAP BOTÓ PER APAGAR
ELS PENSAMENTS. Fins i tot quan dormim la ment
continua treballant. És un generador constant de
contingut, com si fos una emissora de ràdio interna que
mai apaga la seva emissió. Pensar és la seva funció, la
manera de protegir-nos, de resoldre, de planificar.

Des d'una perspectiva evolutiva això tenia sentit.
Pensar en perills, recordar errors i preveure
conseqüències ajudava a la supervivència. Però
en aquesta era d'hiperconnexió, de productivitat
constant, el pensament ha deixat de ser una eina per
convertir-se en soroll. Vivim sobre-estimulats, sobre-
pensats. I quan, per fi, arriba l'esperat moment de
descans —com l'Agost—, ens adonem que el soroll
més gran no és fora, sinó dins.

ESTRATÈGIES PER BAIXAR EL VOLUM MENTAL

Encara que la ment no es pugui apagar com un televisor, sí que es pot aprendre a redirigir la seva atenció, a calmar-la, a convida-hi sense deixar que t'arrossegui. Algunes estratègies estienques per aconseguir-ho:

ACCEPTA QUE LA MENT PENSA

L'intent "d'aturar pensar" sol generar més pensament. En canvi, acceptar que la ment sempre produeix pensaments, com el cor bateja o els pulmons respiren, disminueix la lluita. I a menys lluita, més pau mental.

CAMINA LENT I SENSE META

Fes-ho per la sorra, pel bosc, per un poble desconegut. Camina per caminar. Sense música, sense mòbil, sense destí. Observa, sent cada pas, el contacte amb el món. Caminar així és una meditació activa.

RESPIRA PAUSADAMENT

Sí, així de senzill. Tancar els ulls i fer tres respiracions profundes, conscients, canvien el teu ritme intern. Respirar lentament activa el sistema nerviós parasimpàtic, responsable de la relaxació. No apaga els pensaments, però els relaxa.

OBSERVA SENSE JUTJAR

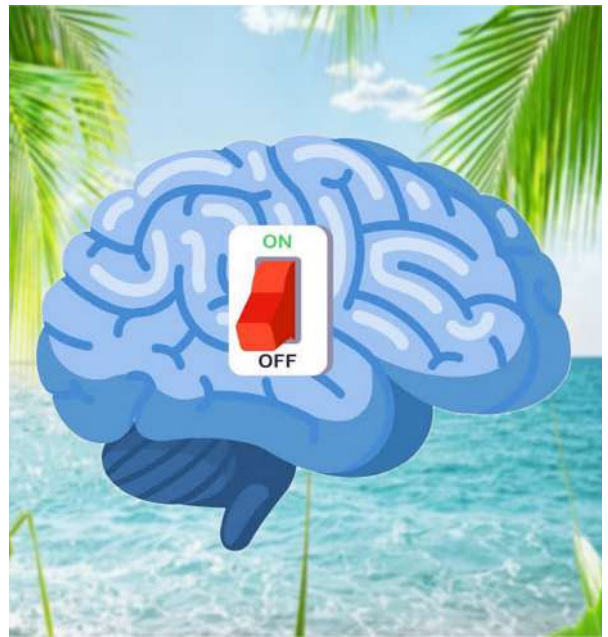
Mira el mar. O els núvols. O una posta de sol. No pensis res. Només observa. Com si fossis un turista de la teva pròpia ment. No cal entendre, ni jutjar. Només mirar. Només sentir.

ESCRIU SENSE FILTRE

Agafa una llibreta (sí, de les de paper) i escriu. Bolcar els pensaments sobre el paper els hi treu el seu poder. No importa la coherència ni la forma. De vegades només necessiten una sortida. I el simple acte d'expressar, alleuja.

VERBALITZA EL TEU ESTAT EMOCIONAL

Sí, de manera objectiva, anomena el que estàs fent i com et sents: "Ara estic caminant", "Ara estic a la platja", "Fregant els plats"... Això ens serveix per ancorar-nos en el present i ser conscients del nostre estat emocional. Fonamental per abaixar el nostre volum mental.

CONVIURE AMB LA NOSTRA MENT

La ment no s'apaga com si fos un aparell. Però es pot tornar un lloc habitable. Silenciar-la del tot no és possible ni necessari. Els pensaments són com núvols: apareixen, es transformen i se'n van. El que sí que podem fer és aprendre a observar-los, com quan observem els núvols al cel, sense identificar-nos amb ells. I enfocar la nostra Atenció per crear espais interns on regni més la presència que la preocupació.

La calma mental no arriba de cop, ni és perfecta. És com aprendre a surfear: les onades no paren però, a poc a poc, anem millorant l'equilibri.

Així, amb pràctica i paciència, deixem de buscar el botó que no existeix i descobrim que la veritable pau no és apagar els pensaments, sinó NO deixar que ens controlin.

Si ara enfoques i et submergeixes en allò que estàs vivint, encara que sigui per uns segons, hauràs trobat el més semblant al silenci que la ment et pot oferir.

I això, sens dubte, són vacances.
Feliç Ment Estiuenca!!!

ToieT

LA BRETXA DIGITAL

EL REpte D'INCLOURE LA GENT GRAN EN L'ERA TECNOLÒGICA

Soc estudiant de Treball Social a la Universitat de Girona i he centrat el meu Treball Final de Grau (TFG) en una temàtica que cada cop pren més rellevància: la relació entre la gent gran i les noves tecnologies.

Després d'un estudi profund, he pogut detectar que una part important de la població gran es troba davant de múltiples barreres digitals. Aquesta situació ha generat una bretxa generacional que agreuja les condicions de vida de moltes persones de edat avançada, afectant la seva autonomia, participació i qualitat de vida.

L'impacte d'aquesta exclusió no és només tecnològic: té conseqüències biològiques, psicològiques i socials. Quan una persona gran no pot accedir a serveis bàsics per mitjans digitals — com ara demanar cita mèdica, realitzar gestions bancàries o mantenir contacte amb éssers estimats —, se'n pot ressentir la seva salut emocional, l'autoestima i la integració social.

És urgent abordar aquesta problemàtica amb responsabilitat i compromís. Cal impulsar accions que consciencïïn, sensibilitzin i formin la gent gran, però no de manera genèrica. Cada persona té la seva pròpia història, els seus ritmes i dificultats, per això cal oferir acompanyament individualitzat i personalitzat.

També és imprescindible treballar en xarxa. Les administracions públiques, els serveis socials, les entitats del tercer sector i les empreses tecnològiques han de col·laborar estretament per adaptar els dispositius i sistemes a les capacitats i necessitats de les persones grans. Això inclou des de fer més intuïtius els menús de navegació fins a oferir assistència directa i accessible.

No n'hi ha prou amb la implicació de les administracions i les empreses. La societat en el seu conjunt, les famílies, els joves i els professionals que treballen amb la gent gran tenen un paper fonamental. La col·laboració intergeneracional i la cohesió social poden esdevenir motors potents per reduir la bretxa digital i combatre la soledat no desitjada. Quan la

gent gran rep suport proper i empàtic, se sent més connectada, més útil i més segura per explorar l'entorn digital.

Estem davant un repte col·lectiu: si volem una societat més justa i inclusiva, hem de garantir que la tecnologia no sigui una barrera, sinó una oportunitat per a tothom. Només així podrem construir un futur on els nostres avis puguin participar activament, sentir-se part de la comunitat i gaudir d'una vellesa digna i plena.

Mohamed El Madani Abdelkader

MENÚ DE L'ESTIU AGRARI

INCENDIS, PEDREGADES I ALTRES INFORTUNIS

El canvi climàtic a poc a poc ens va complicant la nostra humil existència i cada any per aquestes dates repetim i sentim la mateixa cançó de l'enfadós. Tot l'any esperes el moment de la sega per recollir els fruits de tota una campanya de feina i quan s'acosten aquestes dates no hi ha dia que no estiguis pendent tant de la climatologia o de l'evolució del temps, de les calorades sobtades, com del risc d'incendis, o dels preus dels mercats cerealistes, o d'una possible columna de fum, etc,etc,etc. I és clar, l'angoixa, jornada a jornada, és continua perquè en poca estona tota la feina d'un any se'n pot anar en orris. Això malauradament ha passat a molts companys de professió i han estat moments durs pels afectats. Enguany hi ha hagut de tot per aquestes contrades nostres, temperatures molt altes ja a final de la primavera i molta calor que han fet créixer unes grans tempestes que han portat associades fortes pedregades del tot aleatòries. Amb això vull dir que les tempestes han passat per on han passat i que això ha comportat que en una finca hi hagi hagut molt mal i en canvi a pocs metres només aigua i cap afectació. Les tempestes ja ho tenen això i toca a qui toca sense cap criteri evident.

I també està sent un any complicat on hi ha hagut incendis de tota mena i per totes bandes aquí a la vall del Llobregós. N'hi ha hagut i n'hi haurà i hem de seguir estant alerta tots, prenent tota mena de mesures i mirant de no fer cap negligència que pugui comportar l'inici d'un gran incendi.

Com diem a pagès –i no em cansaré mai de dir-ho–, no diguis mai blat fins que sigui al sac i ben lligat, i també hi podem afegir, si m'ho permeteu, i ben cobrat. I ara que dic de cobrar, dir que els preus de venda del cereal també han caigut i força, a nivells per sota dels costos de producció i això vol dir que els números no surten de cap de les maneres tot i la excel·lent collita que hi ha hagut.

Bé, i aquest ha estat i segueix sent en definitiva el nostre menú estiuenc a pagès. Tot el negoci el tenim al ras i poca cosa podem fer contra les inclemències siguin del tipus que siguin. A hores d'ara una bona part de la collita a la vall del Llobregós ja està recollida però hem de seguir confiant sempre amb la divina

providència tot esperant que si pot ser els infortunis que afecten sempre el nostre sector agrari no vagin ja a més en cap zona de la nostra geografia catalana. Ens cal acabar bé l'estiu i així poder afrontar amb ganes la propera campanya que tot just començarà a la propera tardor. S'ha de sembrar per collir, com deia el meu avi. Quina gran veritat! Tant de bo ho puguem seguir fent molts anys. Salut !!!

Josep Verdés

PUDOR DE SOCARRIM

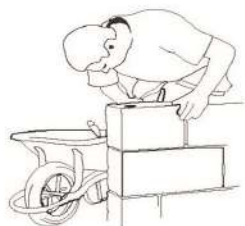

Encetem juliol amb foc. El primer dia, prop de Granollers, al municipi de Torrefeta i Florejacs, comença (en el moment d'escriure aquest text i esperem que també quan el llegiu) l'incendi més gran de l'any a tot el país, que causa la mort de dues persones. El fet que gairebé tres quartes parts de les quasi 5.600 hectàrees cremades fossin agrícoles i, sobretot, que l'iniciés una màquina recol·lectora serveix per a posar de manifest, una vegada més, la ignorància, i en certs casos l'hostilitat, amb que alguns "creadors d'opinió" es miren el món rural. La llista de pixades fora de test és llarga: des de "s'hauria de prohibir segar quan fa calor" –i quan voleu fer-ho, espavilats, a l'octubre? I encara sort que hi havia força trossos segats i embalats–, a culpabilitzar-ne una suposada "transformació de grans superfícies de bosc en terres de conreu" –fals, feu un cop d'ull a l'ortofotomapa de l'ICGC de 1945 i veureu que la distribució d'usos de la zona és gairebé idèntica– i a receptar solucions màgiques, com "acabar amb el monocultiu de cereals i diversificar conreus" –i què voleu fer-hi en aquests secarrals, alvocats o kiwis, llumeneres?

Una setmana després tenim a Paüls (Baix Ebre), i per causes encara per determinar, el segon gran incendi

CONSTRUCCIONS I REFORMES

COBERÓ-TORNÉ, SCP

els paletes del Llobregós

Tel. 620 1095 17 - 6903 11965

de l'estiu, que arrasa unes 3.300 ha i s'enduu la vida d'un bomber. Allà la distribució és inversa a l'anterior, amb tres quartes parts de boscos (la meitat incloses al PN dels Ports i moltes d'elles conreus abandonats d'olivera i ametller) i la resta de terreny agrícola, situat a la part més baixa, sense trencar la continuïtat boscosa. A diferència del de Torrefeta, aquí sí que hi ha un agreujament dels efectes del foc per la transformació del territori –amb l'abandonament de masies i conreus–, però això ho veiem millor reculant sis anys i fixant-nos en un altre cas.

El juny de 2019 un incendi iniciat per una combustió espontània de gallinassa a la Torre de l'Espanyol crema 5.000 ha a la Ribera d'Ebre. Com a Paüls, tres quartes parts són forestals i moltes terrenys ermats, amb una petita diferència: l'abandonament no és total. Si busqueu a Google podeu trobar-hi imatges aèries de camps treballats d'ametllers i oliveres formant illes ben vives enmig de la devastació, just a tocar d'altres bancals calcinats que de seguir cultivats haurien fet de tallafores i reduït la magnitud de l'incendi. Diguin el que diguin vividors pseudoecologistes i tertulians entesos en tot i en no res, el mosaic agroforestal,

també va ser una "cossetxadora", però la inactivitat, encara més. D'altra banda, una altra causa del foc són les línies elèctriques, com s'ha vist aquest mateix estiu a Plandogau, Sanaüja i Pinós, i al dramàtic foc de 1998, que va afectar 27.000 ha –vint-i-set mil!!!–, d'una dotzena de municipis, inclosos la Molsosa, Pinós, Torà i Biosca, i no veig que ningú proposi aturar el subministrament elèctric durant els pics de calor.

Aquests dies també podem sentir opinadors que, potser amb tota la bona fe del món, llancen propostes de tota mena, d'eficàcia més que dubtosa en el millor dels casos, com que les institucions paguin per fer pasturar ramats o per netejar boscos o que obliguin gent vagarosa a fer-ho. Pagar aclarides de bosc pot fer-se en llocs concrets –al voltant de pobles, masies, granges, etc.– però generalitzar-ho és econòmicament inviable en una comunitat presumptament autònoma amb més de dos milions d'hectàrees forestals (dos terços de la superfície total). L'explotació forestal i la ramaderia extensiva, proporcionades als recursos disponibles, són útils en la gestió del territori però només són viables si són econòmicament rendibles per elles mateixes. Consumir productes de proximitat, una altra solució

esmentada, sí que hi ajudaria, però no com un acte de militància individual a l'omplir la cistella sinó de manera generalitzada. La gent, però, acaba comprant el que troba més barat i les distribuïdores venent allò amb més marge de beneficis, vingui d'on vingui. És aquí on s'hauria de legislar, prioritzant la producció pròpia –en aquest sentit l'aranzelari Trump potser no és boig del tot.

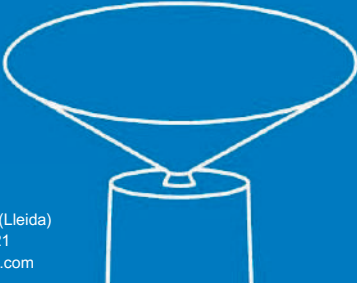
Però això no ho espereu dels que manen a Madrid i a Brussel·les... ni dels que ho fan veure a Catalunya: collons, si el mateix cap de setmana de les fires de Maials i de Reus el president Illa era a Sabadell promocionant l'oli de Jaén!

Josep Anton Vilalta

L'ACTIVITAT AGRÍCOLA PROVOCA INCENDIS, PERÒ LA INACTIVITAT, ENCARA MÉS

trencar la continuïtat de grans superfícies boscoses amb zones agrícoles (i tot el que se'n deriva: gent i maquinària al territori, manteniment de camins i punts d'aigua...) disminueix les probabilitats que els incendis, de vegades inevitables, esdevinguin catastròfics. Que l'activitat agrícola provoca incendis? Sí, a Boixadors

LedsC4

Afores s/n, Torà (Lleida)
973 468 121
outlet@ledsc4.com

**Vine a l'outlet
d'il·luminació de LedsC4!**

De dilluns a divendres de 10.00 a
14.00 i de 16.00 a 18.00

Dissabtes de 9.00 a 14.00

SOBRE L'AUTISME...

El contingut del text que podreu llegir a continuació està basat en un llibre que he acabat de llegir. Relata com una família descobreix el trastorn que manifesta el seu fill i comença, amb ell, un viatge condicionat completament per aquest funcionament mental. Al llibre, la família és qui comença a veure comportaments estranys i diferents en el seu fill. Moment en què fan la recerca a Internet i topen amb la paraula que trenca tots els seus esquemes: autisme. Com una gran explosió, les seves expectatives, desitjos i visions de futur de com serà el seu fill de gran, a què es dedicarà, si serà bo amb això o amb allò altre queden trencades en mil bocins. I tots aquests bocins, sense voler, queden agrupats a terra formant la paraula, l'etiqueta del trastorn.

Cal destacar l'atenció precoç que ofereixen diferents professionals per estimular i afavorir el desenvolupament, incidint en la seva qualitat de vida i reduint l'angoixa, tant de l'infant com del nucli familiar. Aquesta atenció individualitzada no seria possible sense una primera detecció. En moltes ocasions, és la família nuclear qui s'adona d'aquestes dificultats, però és cert que, altres vegades, cal una mirada externa (llar, escola, pediatra, amics, avis...) que empenyi els progenitors a iniciar un procés de valoracions, molt doloroses i alhora alleujadores.

Tornant a la idea de detecció, m'agradaria donar-vos quatre pinzellades de fets, conductes o elements que poden fer saltar les alarmes quan parlem d'autisme. Nadons que comencen a gatejar d'una manera descoordinada, arrossegant una cama per exemple. Bebès tranquils, que no ploren ni et

criden quan es desperten i poden passar estones al bressol. Infants superautònoms i independents que s'espavilen per aconseguir ells mateixos allò que volen i no els cal anar-te'n a buscar per demanar ajuda. Maneres "diferents" de fer abraçades, d'esquena per exemple. Haver-lo de cridar milions de vegades abans que aixequi el cap i et miri. Visió meticulosa de les joguines, especialistes a donar-hi la volta i fixar-se en detalls gairebé imperceptibles. A vegades, fan servir la seva gran agilitat motriu per buscar la perspectiva perfecta de cada racó, enfilant-se, corrent i saltant. Quan tenen una idea, costa molt treure'ls-hi, s'enfaden i criden. A més, necessiten fer la mateixa ruta de casa al parc, o de l'escola a casa, ritualitzant cada passa i cada acció. Infants que els molesta la roba, de nadons era el pitjor moment quan se l'havia de canviar el bolquer o vestir/desvestir, i ara voldrien estar despullats tot el dia. Infants que s'escapen, corren de sobte, no els pots treure l'ull de sobre, i això passa dia rere dia, per molt que els expliquis que és perillós. Nens i nenes que comencen a parlar però, carai, en anglès! Saben cançons, números i un gran ventall de vocabulari en un altre idioma que no és el de casa. Altres, en canvi, comencen a dir paraules, però es mengen l'última síl·laba, o directament, se les inventen!

Cada infant té el seu ritme i és qui marca el seu propi desenvolupament. Cert. Els seus primers anys de vida són la base, els fonaments del gran edifici que es consolidarà amb el temps. En aquesta primera etapa tots hi juguem un paper fonamental.

Vanesa Pérez
Psicòloga col. 26476

Construeix un hàbit d'estudi en 30 dies!

Descobreix el **Mètode MOMI** i reforça els continguts escolars mentre crees **un hàbit d'estudi**! Creat per **Montserrat Miquel Andreu**

Tota la col·lecció a www.hellomomi.com

APRENDRE A LLEGIR: LA CARA I LA CREU

Molt sovint la lectura, l'aprenentatge de la lectura i tot l'entorn sobre el fet de llegir ens ha preocupat molt als pares des que els nostres fills comencen l'escola bressol, després durant l'educació infantil i sobretot en iniciar l'educació primària.

A vegades hem somniat amb la imatge de veure els fills devorant llibres, llegint a totes hores, demanant més llibres...

D'entrada, pensem que hi ha molts factors que poden desencadenar l'afició per llegir. Pot ser que la lectura d'una part d'un text, els porti a interessar-se per saber com continua i com s'acaba. D'altres vegades només cal que els agradi molt un tema concret que els empenyi a agafar una novel·la que els aportarà més coneixements sobre el seu punt d'interès. Sovint, també comptem amb l'ajuda dels mitjans de comunicació i del boca-orella, que posa de moda una col·lecció de relats, que per sort, enganxen als nostres fills i per una temporada els trobem aferrats a un llibre i demanant ja el següent abans que surti al mercat. També és cert que els nostres fills fan el que veuen fer a casa i en aquest cas cadascun de nosaltres ja sabem el que hi ha.

Però no podem oblidar que aprendre a llegir no és ni ha estat fàcil per a tothom. Hi ha qui pateix dificultats i trastorns de l'aprenentatge de la lectura i això vol dir que haurem de tocar de peus a terra i, si és el nostre cas, tenir molta paciència i, quan s'acaba, tornar-la a començar.

Sempre, i sota la supervisió d'un professional expert en dificultats d'aprenentatge, hem d'actuar amb serenitat, acceptant la situació, sense afegir pressió i respectant els "tempos" que necessita cadascú, ja que per a ells és un patiment. Hem de pensar que fins i tot quan llegeixen en silenci, en el seu interior, els ressona com si ho fessin en veu alta.

Llegir és un procés mecànic que ajunta lletres i sons i quan aquest s'ha automatitzat després de

molta pràctica, permet la fluïdesa lectora i facilita la comprensió dels textos.

Així doncs, des de la meua condició d'experta, us proposo una estratègia que funciona força bé a moltes llars. Pacteu que es llegiran 3-4 línies del llibre que s'hagi triat (millor un per sota de l'edat), com que es tracta d'un temps de lectura molt curt, no hi ha temps que ningú s'estressi. En principi només llegirà el que s'ha acordat, però algunes vegades es passarà i llegirà una o dues línies més. No passa res, no interrompis. En aquest moment fes veure que tot ha estat tal com ho heu pactat i sobretot que no se t'escapi la frase: "Veus com ets capaç de llegir més?". En tot cas pots afegir: "Veus que bé, ja ho tenim fet!". Si és la criatura la que et fa notar que ha llegit una mica més, pots animar-la dient-li que ja t'ho pensaves que no deixaria la frase a mitges o que no anava massa bé acabar a mitja línia o que no tindria sentit. Podeu fer lectures repetides, variant els contes o lectures i anar-les rellegant. Aquestes lectures, quan ja es dominen, ajuden a guanyar en seguretat i confiança.

Seria bo trobar sempre el mateix lloc i moment del dia per consolidar-lo com un nou hàbit.

Montserrat Miquel Andreu
Pedagoga

Copec col. núm. 0969

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

www.hellomomi.com

Transports
MOLINS
transportsmolins@gmail.com
Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Torà

LLOBREGÓS INFORMATIU núm. 132

120 km". 120 kms d'autèntica tortura... Aquí pots pujar el Santos Cerdan i l'Abalos i ho canten tot abans d'arribar als 50 metres.

A veure, qui va dir que la platja relaxa? Per a un pare amb nens, la platja és com anar a PortAventura el dia que acaben el curs totes les escoles de Catalunya. Tu arribes a la platja a les 9 del matí, carregat com si anessis a fer el Camino de Santiago: para-sols, cremes solars factor 5.000, 17 joguines de plàstic, snacks per si hi ha un apagón, i... un nen a cada braç. Muntés el campament base, prèvia sol·licitud de la cèdula d'habitabilitat, i untes els nens de crema solar. A veure, posar crema solar a un nen pot ser més complicat que el Barça arribi a la regla 1 a 1 de flair play financer, eh? Ell corre, tu el segueixes, ell plora, tu sues... I al final acabes tu amb la crema als ulls, a la llengua, i a l'escrot. Bàsicament perquè se t'estan començant a inflar i agafant unes dimensions tan desproporcionades que hi havia gent a la platja que comentaven no sé què d'un eclipsi solar... És que per un pare, la crema solar és imprescindible i fins i tot pot arribar a ser obsessiu: amb la protecció no s'hi juga. Després penses que si aquell dia tu t'haguessis posat la protecció ara estaries fent un mojito estirat en una hamaca.

Platja no... doncs piscina... tampoc. Perquè a aquella piscina de l'hotel hi ha més criatures que a una peli de Pixar. A la piscina, no et relaxes. Tu ets el socorrista personal dels teus fills. Pateixes per tot: per aquella rajola que no està ben posada i es pot tallar el peu; per aquella abella que ronda per la zona de la seva tovallola; per si el bar es queda sense cervesa freda. Que quan la vas a buscar te l'has de fotre de cop com si et prenguessis un ibuprofèn efervescent perquè no tens temps d'assaborir-la, que ja sents: Papaaaa!!! Papaaa! Els tios tenen un radar incorporat que quan et creus que tens un momentet de glòria, patapam! S'activa com l'alarma del cotxe.

Després arriba l'hora d'anar a dinar al restaurant. Tu demanes taula per quatre, però el cambrer ja et mira com dient: "Taula per quatre?... i amb nens?... un

desastre". T'asseus. I abans que portin ni tan sols la carta, et col·loquen una trona plena de restes d'ADN desconegut. Que tu dius, netegeu-les home! Que voleu que agafi la sífilis, la triquinosi i la lepra tot junt o què? Llavors et porten la carta. Tu vols mirar-la amb calma, però tens el teu fill a la falda fent de Dj amb els plats com si fossin un vinil, l'altre tocant els coberts, els tovallons, la calva de l'home del costat... El menjar triga, i per un nen, "15 minuts" és com 3 dies en un desert. Llavors treus tots els joguets que portes tota l'estona carregant des de casa: cotxes, peluixos, la play 45... perquè total, acabi jugant amb la calva del tio del costat. Et fots l'arròs més ràpid que la cervesa de la piscina, però a més, et fots les sobres del nen, mig nugget humit, patates fregides que han passat per tres mans, estàs suat, malhumorat, acalorat, ratpenat. Aixequés la mirada... i veus una parella dinant tranquil·la, amb vi blanc, somrient. I penses: "Mira'ls... ells encara poden demanar postres. Jo només puc demanar perdó al cambrer." I si ja estaves irritat, pam! Et porten el compte. Surts del restaurant més groguí que els cabells del Trump.

Les vacances acaben i tornes a casa més cansat que abans, mentre els nens arriben amb una energia inesgotable. Però malgrat el caos, hi ha moments tan bonics que et fan pensar que, d'aquí a 11 mesos, ho tornaries a fer. Bones vacances!

Sergi Torrecasana

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

TALLER AGRÍCOLA NOGUEROLA

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:
973 47 35 84

SOBRE ALGUNS TOPÒNIMS DE LA VALL

Bibliografia

DECat = Coromines, Joan (1980-2001). *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana* [10 vol.]. Barcelona: Curial Edicions Catalanes – La Caixa.

OnCat = Coromines, Joan (1989-1997). *Onomasticon Cataloniae* [8 vol.]. Barcelona: Curial Edicions Catalanes – La Caixa.

Rabella, Joan Anton (2019). «Els noms dels rius catalans». A: *Onomàstica. Anuari de la Societat d'Onomàstica*, núm. 5, p. 205-225.

Difícilment podem saber res dels nostres avantpassats. Només podem resseguir, de manera àrdua, la seva petja cada cop més llunyana. Aquest rastre, feble i inconstant, es materialitza físicament en romanalles. De la mateixa manera que els arqueòlegs, els filòlegs ens encarreguem de desentenebrir els vestigis orals que han esdevingut opacs; els noms propis. I, concretament, els mots dels llocs, que s'anomenen *topònims*. A continuació tractem alguns *topònims* de la vall.

Comencem pel nom del nostre riu, que tant pot dir-se *Llobregós* com *Riubregós*. De fet, els noms comparteixen ètim. La forma antiga, documentada el s. xiii, era *Riubragós* (*OnCat* iii: 110; Rabella 2019: 207), i mostra amb claredat una construcció [substantiu + adjectiu], paral·lela a la que trobem en noms de rius: *Rialb* (< ri(vus) alb(us) 'riu blanc'), *Riart/Reard* (< ri(vus) ar(i)d(us) 'riu àrid'). En aquest cas, l'adjectiu és un derivat del català antic *brac* 'fang, brutícia'. Així doncs, el sentit originari del nom del riu era 'riu fangós'. Quant a *Llobregós*, hem de suposar una forma anterior del tipus *Robragós/Rubragós* (*DECat* ii: 185), que s'hauria dissimilat (canvi de so) per proximitat fonètica amb -l-, en *Lobragós*, i posteriorment hauria esdevingut *Llobragós* > *Llobregós*. Aquesta dissimilació és recurrent en català; per exemple, *Llobregat* prové del llatí rubricat(us) 'rogenc', derivat de rubeus 'roig' ('riu rogenc'). En aquest cas, l'evolució hauria estat així: rubricatus > lubricatus > *Lobregat* > *Llobregat* (*OnCat* v: 92). Tornant al cas de *Llobregós*, la forma *Robragós/Rubragós* s'entén pel fet que els compostos amb rivus tendiren a reduir-se en ri-, re- o ru- (per ex. *Romadriu* < ri(vus) matrice 'riu mare' (*OnCat* v: 127)).

Un altre topònim ben conegut és l'*Avellana* (masia de Madrona) — que no té res a veure amb *Abella*. Deriva del llatí abellana (*OnCat* ii: 283-284), que venia de abellana nux 'nou d'Abel·la' — ciutat de la Campània (Itàlia) on aquestes nous abundaven. Prova és d'això el fet que, conjuntament amb aquest topònim, existeixen formes toponímiques com *Avellanet* o *Avellanosa*, que no són res més que mots derivats de abellana amb un sufix col·lectiu — que indica un conjunt d'elements. En el primer cas, el sufix -et deriva del llatí -etum (-eta en femení), el qual s'adjuntava generalment a noms de plantes o arbres (fitònims). Evolucionà en -et (<-etum) i -eda (<-eta). Alguns exemples de topònims que presenten aquest sufix són *Fonollet* (fenoll + et), *Fageda* (faig + eda), *Omeda* (om + eda), *Telleda/Tayeda* (tell + eda), *Escobet* (*scopa [planta] + et), etc. Pel que fa a *Avellanosa*, consta del sufix derivatiu -ós/-osa, emprat per a generar adjectius. És probable, doncs, que aquests topònims designessin en origen llocs on l'arbre (i, per tant, el fruit) abundava.

Adrià Castellà Jou, Filòleg

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

MONGETES DE L'ÀVIA CARME

Preparació

Primer de tot, es tallen les mongetes per la meitat i, si són una mica amples, també de dalt a baix. Es bullen i es deixen ben escorregudes. A banda, es talla el pernil a trossets i es passa lleugerament per la paella. Tot seguit, s'hi afegeixen els tomàquets triturats i, quan ja són cuits, s'hi incorporen els ous batuts com si fossin per fer una truita. Es va remenant tot plegat fins que l'ou quedi ben quallat. Per servir, es col·loquen les mongetes en una safata i s'hi posa per sobre tot el guarniment. Aquest plat el feia la meva àvia Carme per Sant Esteve, i a casa nostra encara el continuem preparant any rere any i és èxit assegurat.

Ingredients

(per a 4-6 persones)

- 800 g de mongeta tendra Perona
- 200 g de pernil tallat gruixudet
- 6 tomàquets de mida mitjana
- 6 ous

Carme Grau Vergés, de Torà

La Carme va néixer a Torà i se sent toranesa de soca-rel. Tot i que amb només catorze anys se'n va anar a viure a Barcelona, mai no ha oblidat el seu poble. Sempre que poden, tant ella com el Ferran, el seu marit, es desplacen a Torà, on tenen casa.

Les seves aficions són el ball, la pintura, viatjar i cuidar les flors, a les quals dedica bona part del seu temps lliure. També gaudeix molt del temps que passa amb la família. La seva implicació amb Torà l'ha portat a formar part de la Junta del Casal de la Gent Gran.

La recepta que avui ens presenta ja la feia la seva àvia, i més endavant la seva mare, de qui ha volgut continuar la tradició.

Ramon Torné

CAL GUATLLES

Bolsos – Complements
Corseteria – Plata – Relloges

  montse.solebonet

c/ Nou, 1 - Torà
Tel. 973 473 485

Enriqueta S.C.P.

perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

Av. Generalitat, 10
25310 AGRAMUNT
Tel. 973 39 23 11
www.mecanicasin.com

 Mecànica Sin Agrindustrial

Servei oficial
NEW HOLLAND

EXCAVACIONS DUOCASTELLA

OFICINA CASTELLTALLAT
93 743 30 52 - 973 47 31 63
Cal Marquet de Castelltallat
08263 Sant Mateu de Bages

OFICINA CABRIANES
93 876 06 25
C/ Caseta d'En camp
08650 Sallent

www.excavacionsduocastella.com

664 61 00 53 @excavacionsduocastella

EXCAVACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ I REHABILITACIÓ, CAMINS,
ESCULLERES I MURS DE PEDRA, TREBALLS FERROVIARIS, GESTIÓ FORESTAL I
AGRÍCOLA, REORDENAMENT MEDIOAMBIENTAL I EMERGÈNCIES

*“No t'oblidis mai de
somriure, perquè
el dia que no
somriguis serà un
dia perdut”*

**CAN
PEP**

“La casa del pa i la coca”

Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfollit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

BAR-RESTAURANT

Isaac Soterias

INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteriaslampista@hotmail.es
 Lampisteria Isaac Soterias

Jordi Clavier

Fuster ebenista

**Mobiliari a mida, portes, parquet,
cuines, revestiments de paret
persianes, mosquiteres,
reparacions...**

649 029 827

www.fusteriaclavier.com
info@fusteriaclavier.com

SOM LLAVOR
SERVEIS INTEGRALS DE JARDINERIA

658 55 03 76

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

**GESTORIA
ASSEGURANCES**

**LABORAL-FISCAL
COMPTABILITATS**

**TORRE DE
VALLFEROSA**
NOVA VISITA!

Visita regular cada
diumenge a les 11h

Entrades ja disponibles a
entradessolsones.com

Contacta per a
més horaris i grups particulars

H
Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

*Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós*

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

El detall
Floristeria

☎ 655 511 655

@ @floristeria_al_detall

✉ floristeriaaldetall@floristeriaaldetall.cat

📍 Plaça de la Creu, 10, 25750 Torà, Lleida

PERRUQUERIA

DONA-HOME
Plaça del Vall n° 8, TORÀ
Tel. 973 473 106

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

FET PER JORDI VILAGUT

HORITZONTALS

- 1.-** Els ajuntaments que fa en Fermí Manteca... i que quan es formalitzen als ajuntaments no els fa en Fermí Manteca. Actua a Enfesta.
- 2.-** Locució llatina que, en dues paraules, obre una etapa a continuació. Posa música a Claret.
- 3.-** Senyor anglès. Les corbes de Massoteres. Cinquanta romans a Portell. La de Casa Magí no és dèbil.
- 4.-** És sord a Biosca. Salutació divina. Les egípcies els fan servir per ballar i qualsevol de nosaltres els evacuem després d'haver-los tret de pobres.
- 5.-** Decoro. L'Encarna torna a fer-se present en ella mateixa.
- 6.-** Aquests nois presenten bon estat de salut i fins i tot van una mica excitats. Seleccionat per ser molt mirat amb el menjar.
- 7.-** Repetida a Ribelles. Això és el que farem, probablement, durant bona part d'aquest agost, i amb la cansalada la resta de l'any. Si abandonen el pebrot, emergeix una branca menuda i tendra. Niala decapitat.
- 8.-** Divinitat egípcia a Ivorra. Els límits del sol. S'hi guarda el vi a Torà.
- 9.-** Àtona a la Segarra. Accentuada al Solsonès. Vocals a Torà. No en porta, tot i que sembla sencer. La muda.
- 10.-** Ha patit un important incendi aquest estiu per no estar sota la pluja. El mut sense vocal no emet un mot. Utilitzo un sindicat.
- 11.-** A les portes de Torà. La majoria són a l'ombra de les nostres carreteres... i de les autopistes. El més rodó de Guissona. Pronom que es fa servir.
- 12.-** Sempre apareix quan cal. Negat.
- 13.-** L'idioma de l'estiu. El que més gira a cada llar perquè els draps bruts es queden a casa.
- 14.-** El vi més comú de Torà. Estatals sense límits.

VERTICALS

- 1.-** En Ramon Martí n'és l'alcalde. Li agrada el joc de l'oca.
- 2.-** Herba del mercat immobiliari. Dígraf a Ivorra. Repetida a Calaf. Demana almoina mirant al cel.
- 3.-** Taller que trobem a la contraportada del Llobregós. Per a en Torné tenen un altre sentit. Colla sense límits.
- 4.-** Rus que no fa el número. En heràldica es representa com un castell amb dues torres. En dues paraules, és a la part davantera d'una embarcació.
- 5.-** Estiu capgirat i inacabat. Poble que pertany a Massoteres i que no repeteix ni una sola lletra. Repetida a Ivorra.
- 6.-** Calibrar. A l'ombra, és una de les millors coses que es pot fer aquest agost.
- 7.-** Els olímpics són els més preuats i, en bona part, els millors. El pronom més extraterrestre. Conec aquesta lletra. És teva però mira cap amunt. Net sense cap.
- 8.-** Níquel. Els insectes que van amb moto. Espirituós que lliga amb una tònica.
- 9.-** Violent sense límits. A la taula periòdica n'hi ha més d'un centenar.
- 10.-** Sort que no té parelles. Anicet que no té senars. Lent i desvocalitzat. Llettra grega invertida.
- 11.-** Dictaries sense cap. Decoració que simula el moviment del mar en una moto japonesa.
- 12.-** Poca fe. Estimulareu la bèstia i fareu abaixar la bandera. Punt anglès que aportava la dona al matrimoni.
- 13.-** Terrenals i decapitats. Fa un moment, com si ell hagués de transpirar.
- 14.-** Assenyada. El de Pinós és el més antic de Catalunya.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														

7 DIFERÈNCIES

Il·lustració inspirada en la notícia "He anat a Lourdes" (p.9)

ACUDITS I REFRANYS DE L'ANTÒNIA

CANÇÓ DE LA PADRINA ANTÒNIA JUNYENT

Anirem a Montserrat
i veurem tot el que hi ha;
diu que hi ha 21 làmpares
una a cada peu d'altar.

Totes són de plata fina,
menys una que n'hi ha
que és la làmpara del rei moro
que ningú l'ha vist cremar.

Un dia la van encendre,
un àngel del cel baixà,
"Apagueu aquesta làmpara
si no, el món s'afinirà".

La Mare de Déu plorava
abraçada en una creu,
els àngels la consolaven:
"Moreneta, no ploreu".

Jurem els catalans
que això no passarà mai, mai, mai!!!

ACUDITS

- On vas amb les orelles cremades?
- Mira, estava planxant, em van trucar per tel·lèfon i, distreta, m'he posat la planxa a l'orella!
- Vaja! Però i l'altra?
- És que m'han tornat a trucar!

L'altre dia li vaig dir al meu marit:

- Ramon, m'agradaria anar al teatre a veure "Els Miserables".
- Molt bé, carinyo, això no ens costarà gaire car. ... i em va portar mitja hora a seure davant del Congrés dels Diputats!

REFRANYS DE L'ASTRE REI

- Sol amb vermellor, aigua de debò
- Sol amb barbes, vent i aigües
- Sol embarrat, pluja al costat
- Sol amb vermellor, aigua fins als genolls
- Sol matiner, capellà xerraire i dona que parla llatí, no fan bona fi.
- Sol molt matiner, no dura el dia sencer.
- Sol amb calçada, aigua de matinada.
- Sol mal afaitat, aigua i vent aparellats

ENDEVINALLA

No sóc bèstia ni persona,
però tinc peus i tinc cap,
sovint el metge em ve a veure,
però mai estic malalt

UNA FOTO PER RECORDAR

Carnaval de Biosca, 1985

Fa just 40 anys, hi havia gairebé una vintena d'alumnes a l'escola de Biosca. En aquella època, la quantitat de nens i nenes feia goig de veure'ls. A la foto que presentem estan tots disfressats per celebrar el carnaval el febrer de 1985. La davallada demogràfica va fer que progressivament el nombre d'alumnes anés minvant i, com en tants pobles de la rodalia, acabés desapareixent. (Foto: arxiu ca l'Hereu).

Qui són?

D'esquerra a dreta:

Edu Bosch, Maricel Prat, Mireia Colell, Judit Massanés, Montse Cuadros, M. Lluïsa Puig, Josep Puig, Maria del Mar, Ramon Franch, Marta Almacelles, Marc Simó, Eva Millan, Marc Millan, Xavier Juanola, Josep M. Almacelles i Maria Franch.

jardineria

manteniments

gespa natural i artificial

podes

instal·lació de reg

plantes i accessoris a l'engros

tancaments metàl·lics i de fusta

tractaments fitosanitaris

treballs amb fusta

venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat

@ roger@calhuguet.cat

655 633 520

93 625 51 43

VILAMU Des de 1928 al teu servei
973473061

NOU ESPAI DE FERRETERIA

- Roba laboral
- Calçat
- Epis
- Cargols al detall
- Pintura professional
- Eines manuals
- Eines elèctriques
- Consumibles
- Silicones i químics
- ... i molt més.

JOLONCH MATILLAS, C.B.
CENTRE COMERCIAL

bonArea

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

Pirineus
Catalunya

VALL DE NÚRIA
L'ESTIU EN UNA VALL ÚNICA!

www.valldenuria.cat

Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser

VALL DE NÚRIA
Grup FGC

Més de 100 anys fent cuina casolana

Hostal Jaumet

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

www.casamagi.com

Plaça de la Creu, 7 TORÀ - Tel. 973 473 051 - comercial@casamagi.com

COALIMENT
compra saludable

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

40 anys
cuidant el vostre benestar!

👉 Sense matrícula!

👉 Obrim els dissabtes al matí.

👉 Inici de les activitats al setembre.

👉 Rutines i dietes personalitzades gratuïtes.